

I. РЕЄСТРАЦІЙНА ФОРМА

№	Назва поля	Вміст поля
1	Назва роботи	Магістерська кваліфікаційна робота
2	УДК	657.6:336.225.29(4–672ЄС)
3	Автор (ПІБ)	Димарець Дмитро Олександрович
4	Дата (рік, місяць, день)	
5	Факультет	Економічний
6	Спеціальність	071 Облік та оподаткування
7	Освітня програма	Облік і аудит
8	Кафедра (шифр, назва)	11.06 Статистики та економічного аналізу
9	Форма навчання	Денна
10	Тема магістерської кваліфікаційної роботи	Облік і аудит операцій з трансферного ціноутворення в умовах євроінтеграції
11	Керівник (ПІБ, науковий ступінь, вчене звання)	Гузь Михайло Михайлович, доцент кафедри статистики та економічного аналізу
12	Ключові слова	трансферне ціноутворення, облік, аудит, контрольовані операції, пов'язані особи, фінансова звітність, оподаткування, ризики, ЄС, євроінтеграція.
13	Анотація (до 300 символів)	Сучасні умови господарювання характеризуються активним розвитком міжнародної економічної співпраці, збільшенням обсягів зовнішньоекономічних операцій та інтеграцією України у європейський економічний простір. У таких умовах особливої актуальності набуває трансферне ціноутворення як механізм регулювання фінансових відносин між пов'язаними особами, що здійснюють операції на міжнародному рівні. З огляду на вимоги BEPS, директив ЄС та рекомендацій ОЕСР, національна система обліку і аудиту повинна забезпечувати прозорість, обґрунтованість та контрольованість таких операцій.
Магістерська кваліфікаційна робота, яка подана на плагіат в електронному вигляді повністю відповідає роздрукованому примірнику.		

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Економічний факультет

ПОГОДЖЕНО
Декан економічного факультету

ДОПУСКАЄТЬСЯ ДО ЗАХИСТУ
Завідувач кафедри статистики та
економічного аналізу

_____ **Андрій МУЗИЧЕНКО**
(підпис)
" ____ " _____ 2025 р.

_____ **Анатолій ДІБРОВА**
(підпис)
" ____ " _____ 2025 р.

МАГІСТЕРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему **«Облік і аудит операцій з трансферного
ціноутворення в умовах євроінтеграції»**

Спеціальність **071 – "Облік і оподаткування"**

Освітня програма **Облік і аудит**

Орієнтація освітньої програми **Освітньо – професійна**

Гарант освітньої програми
к.е.н., доцент

(підпис)

Тамара ГУРЕНКО

**Керівник магістерської
кваліфікаційної роботи**
к.е.н., доцент

(підпис)

Михайло ГУЗЬ

Виконав

(підпис)

Дмитро ДИМАРЕЦЬ

Київ – 2025

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Економічний факультет

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри статистики та
економічного аналізу

к.е.н., доц. _____ Андрій МУЗИЧЕНКО

" ____ " _____ 2024 р.

ЗАВДАННЯ
ДО ВИКОНАННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧУ

Димарцю Дмитру Олександровичу

(прізвище, ім'я, по-батькові)

Спеціальність **071 – "Облік і оподаткування"**

Освітня програма **Облік і аудит**

Орієнтація освітньої програми **освітньо - професійна**

Тема магістерської кваліфікаційної роботи: **«Облік і аудит операцій з трансферного ціноутворення в умовах євроінтеграції»**

затверджена наказом від "16"10. 2024 р. № 1856 «С»

Термін подання завершеної роботи на кафедру 21.11.2025

Вихідні дані до магістерської кваліфікаційної роботи: звітність ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД», дані Держстату України, інтернет-джерела, наукові праці

Вихідні дані до магістерської кваліфікаційної роботи:

Перелік питань, що підлягають дослідженню:

1. Теоретико-методологічні основи трансфертного ціноутворення

2. Облік операцій з трансфертним ціноутворенням та їх аналіз у практиці вітчизняних підприємств

3. Аудит операцій з трансфертним ціноутворенням в умовах євроінтеграції

Перелік графічного матеріалу: таблиці, рисунки, схеми

Дата видачі завдання «20» вересня 2024 р.

Керівник магістерської
кваліфікаційної роботи _____

Михайло ГУЗЬ

Завдання прийняв до виконання _____

Дмитро ДИМАРЕЦЬ

РЕФЕРАТ

на здобуття освітнього ступеня «Магістр» за темою: «Облік і аудит операцій з трансфертного ціноутворення в умовах євроінтеграції»

Кваліфікаційна магістерська робота присвячена дослідженню теоретичних, нормативно–правових та прикладних аспектів організації обліку й аудиту операцій з трансфертного ціноутворення в Україні в контексті процесів європейської інтеграції. Особливу увагу приділено аналізу практики трансфертного ціноутворення на прикладі діяльності компанії ТОВ «КЕРНЕЛ–ТРЕЙД».

У вступі обґрунтовано актуальність теми, визначено мету, завдання, об'єкт і предмет дослідження, охарактеризовано методи дослідження та інформаційну базу.

У першому розділі розкрито економічну сутність трансфертного ціноутворення, його роль у міжнародних економічних відносинах, проаналізовано нормативно–правове регулювання ТЦ в Україні та країнах ЄС, а також досліджено теоретичні підходи до організації обліку та аудиту таких операцій.

У другому розділі розглянуто практику функціонування трансфертного ціноутворення в Україні на прикладі підприємства ТОВ "КЕРНЕЛ–ТРЕЙД", проаналізовано особливості організації бухгалтерського обліку контрольованих операцій та проведено аналітичну оцінку їх впливу на фінансові результати компанії.

У третьому розділі розкрито міжнародний досвід аудиту операцій з трансфертного ціноутворення, запропоновано методiku аудиторської перевірки ТЦ у вітчизняних умовах та окреслено напрями вдосконалення аудиту в контексті інтеграції України до європейського економічного простору.

У висновках узагальнено результати дослідження, сформульовано практичні рекомендації щодо вдосконалення обліку й аудиту операцій з трансфертного ціноутворення.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: трансфертне ціноутворення, облік, аудит, контрольовані операції, пов'язані особи, податкові ризики, Kernel, МСФЗ, євроінтеграція, документація ТЦ.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО–МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ТРАНСФЕРТНОГО ЦІНОУТВОРЕННЯ	6
1.1. Економічна сутність і значення трансфертного ціноутворення в системі міжнародних економічних відносин.....	6
1.2. Нормативно–правове регулювання трансфертного ціноутворення в Україні та країнах ЄС.....	12
1.3. Теоретичні підходи до організації обліку та аудиту операцій з трансфертним ціноутворенням.....	21
РОЗДІЛ 2. ОБЛІК ОПЕРАЦІЙ З ТРАНСФЕРТНИМ ЦІНОУТВОРЕННЯМ ТА ЇХ АНАЛІЗ У ПРАКТИЦІ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ	25
2.1. Аналіз практики функціонування трансфертного ціноутворення в Україні.....	25
2.2. Організація обліку операцій, що підпадають під контроль трансфертного ціноутворення.....	34
2.3. Аналітична оцінка впливу трансфертного ціноутворення на фінансові результати підприємства.....	36
РОЗДІЛ 3. АУДИТ ОПЕРАЦІЙ З ТРАНСФЕРТНИМ ЦІНОУТВОРЕННЯМ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ	44
3.1. Міжнародний досвід аудиту трансфертного ціноутворення.....	44
3.2. Методика аудиту операцій з трансфертного ціноутворення у вітчизняних підприємствах.....	51
3.3. Напрями вдосконалення аудиту трансфертного ціноутворення.....	61
ВИСНОВКИ	65
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	68
ДОДАТКИ	73

ВСТУП

Актуальність дослідження. У контексті євроінтеграційних процесів Україна активно адаптує національне законодавство та фінансову практику до стандартів Європейського Союзу. Одним із ключових напрямів цієї трансформації є удосконалення системи обліку та аудиту операцій з трансфертного ціноутворення, що має вирішальне значення для забезпечення прозорості фінансової звітності, запобігання ухиленню від оподаткування та формування сприятливого інвестиційного клімату. В умовах глобалізації бізнесу, зростання обсягів міжнародної торгівлі та посилення контролю з боку податкових органів, дослідження методологічних підходів до обліку та аудиту трансфертних цін набуває особливої ваги. Це дозволяє не лише гармонізувати національні практики з європейськими нормами, а й підвищити ефективність фінансового контролю, знизити ризики для підприємств та сприяти економічній стабільності країни.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У сучасній науковій літературі вказана проблематика досліджується як на макро–, так і на мікроекономічному рівнях. Значний внесок у розробку теоретичних та практичних аспектів ТЦУ зробили вітчизняні та зарубіжні науковці, серед яких варто відзначити О. Андрусь [9], Дж. Баркера, К. Асаре, С. Брікмана [1], О. Десятнюк [11], О. Онищенко, Л. Хоменко, О. Авраменко [30], Макаренка та Т. Савченка [25]. У їхніх працях аналізуються підходи до вибору методів ціноутворення між пов'язаними особами, враховуючи особливості функціонування підприємств в умовах транснаціональної економіки.

Предметом дослідження даної роботи є процеси бухгалтерського обліку, аудиту та податкового контролю операцій з трансфертного ціноутворення, їх регулювання та практичне застосування на прикладі вітчизняного підприємства ТОВ "КЕРНЕЛ–ТРЕЙД".

Об'єктом дослідження є сукупність теоретичних, методичних та організаційно–практичних засад формування, функціонування та контролю

системи трансфертного ціноутворення на підприємствах України в умовах євроінтеграції.

Метою магістерської роботи є розкриття теоретичних та методичних засад обліку й аудиту операцій з трансфертного ціноутворення, дослідження практики їх застосування на вітчизняних підприємствах у контексті гармонізації з європейськими стандартами, а також визначення напрямів вдосконалення облікових і контрольних процедур.

Для досягнення поставленої мети магістерської роботи нами було поставлено наступні завдання:

- ~ розкрити економічну сутність трансфертного ціноутворення та його значення у міжнародних економічних відносинах;
- ~ проаналізувати нормативно–правове регулювання ТЦ в Україні та країнах ЄС;
- ~ дослідити теоретичні підходи до організації обліку й аудиту трансфертних операцій;
- ~ проаналізувати практику функціонування трансфертного ціноутворення в Україні на прикладі компанії ТОВ "КЕРНЕЛ–ТРЕЙД";
- ~ розглянути особливості організації обліку операцій, що підпадають під контроль трансфертного ціноутворення;
- ~ провести аналітичну оцінку впливу трансфертного ціноутворення на фінансові результати підприємства;
- ~ узагальнити міжнародний досвід аудиту трансфертного ціноутворення;
- ~ запропонувати методичні підходи до аудиту ТЦ у вітчизняних умовах;
- ~ визначити напрями вдосконалення обліку та аудиту трансфертного ціноутворення з урахуванням євроінтеграційних процесів.

У процесі дослідження використано комплекс загальнонаукових і спеціальних методів, зокрема: аналізу та синтезу – для вивчення сутності ТЦ; індукції й дедукції – для формулювання висновків; статистичного аналізу – для обробки даних про фінансові результати підприємства; порівняльного аналізу – для

зіставлення практики України та країн ЄС; графічного методу – для візуалізації тенденцій; системного підходу — для комплексного аналізу механізмів обліку та аудиту трансфертного ціноутворення.

Інформаційну базу дослідження склали: Податковий кодекс України, Закони України, рекомендації ОЕСР щодо ТЦ, офіційні методичні матеріали ДПС та Мінфіну, міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ), фінансова звітність компанії ТОВ "КЕРНЕЛ–ТРЕЙД", аналітичні звіти, наукові праці українських і зарубіжних авторів, матеріали конференцій та профільних публікацій.

Наукова новизна роботи полягає в уточненні підходів до обліку та аудиту операцій з трансфертного ціноутворення з урахуванням вимог європейського законодавства. Уперше узагальнено ризики та труднощі, що виникають при документуванні контрольованих операцій в умовах євроінтеграції. Обґрунтовано практичні шляхи підвищення прозорості фінансової звітності через впровадження сучасних цифрових інструментів аудиту та автоматизованого контролю. Запропоновано модель узгодження облікових процедур із міжнародними стандартами, що сприяє зменшенню податкових ризиків та покращенню якості контролю за трансфертними операціями.

Структура роботи. Магістерська кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, дев'яти підрозділів, висновків та пропозицій, списку використаних джерел та додатків.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО–МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ТРАНСФЕРТНОГО ЦІНОУТВОРЕННЯ

1.1. Економічна сутність і значення трансфертного ціноутворення в системі міжнародних економічних відносин

У сучасній динамічній глобальній економіці трансфертне ціноутворення відіграє ключову роль у формуванні фінансових відносин між пов'язаними компаніями. Воно не лише визначає порядок розподілу прибутку в межах транснаціональних структур, а й опиняється у фокусі підвищеної уваги з боку державних органів, контролюючих інституцій та науковців.

Комплексне розуміння природи трансфертного ціноутворення передбачає розгляд цього явища не лише з позиції податкового регулювання, а й з урахуванням економічної доцільності, управлінської ефективності та етичних засад ведення бізнесу. Попри те, що в українському законодавстві, зокрема в Податковому кодексі України, основна увага приділяється контролю за заниженням бази оподаткування, у наукових колах сформувався ширший спектр підходів до трактування ТЦ. З метою узагальнення основних наукових позицій доцільно проаналізувати найбільш поширені визначення цього поняття, запропоновані дослідниками (табл. 1.1).

Так, одні дослідники розглядають трансфертне ціноутворення як процес зі складними системними характеристиками, інші – як інструмент управління фінансовими потоками у групі компаній. Частина авторів акцентує на його ролі як засобу оптимізації податкових зобов'язань, а інколи – навіть як інструменту агресивного податкового планування. Проте такі підходи часто обмежуються контекстом конкретного дослідження і не відображають повну суть явища.

У цьому дослідженні трансфертне ціноутворення розглядається з нейтральної, зваженої позиції – як багатоаспектне економіко–правове явище, що потребує комплексного підходу до аналізу.

Наукові підходи до розуміння сутності трансфертного ціноутворення

№	Автор(и), джерело	Тлумачення/визначення
1	Краєвський В.М., Муравський О.Ю. [20]	процес визначення трансфертних цін по операціям між центрами відповідальності, що потребують їх облікового забезпечення
2	Дзюба П.В. [12]	процес визначення трансфертної ціни, сукупність економічних відносин, які виникають у процесі визначення трансфертної ціни на будь-який об'єкт торгівлі між пов'язаними компаніями або структурними підрозділами однієї компанії, якщо об'єкт торгівлі перетинає митний кордон
3	Мельник А.О. [26]	процес встановлення ціни на товар, роботу, послугу в підрозділах підприємства для проведення розрахунків між ними, а також між взаємозалежними особами, у більшості випадків з використанням неринкових умов угод.
4	Савченко Т.Г. [33]	інструмент оптимізації внутрішньогосподарських відносин підприємств різних галузей економіки, зокрема, комерційних банків
5	Макаренко М.І., Савченко Т.Г. [24]	сукупність економічних відносин щодо визначення трансфертних цін економічних відносин на ресурси які передаються усередині однієї структури від одного центру відповідальності до іншого.
6	Черевко О.І. [38]	методом перерозподілу ресурсів і оптимізації оподаткування, який впливає на розподіл доходів, прибутків, ризиків, а також на якість життя
7	Алексеева А., Ігнатенко Т. [8]	система визначення звичайної ціни товарів та/або результатів робіт (послуг) в операціях, визнаних контрольованими.
8	Карнаух Т.М. [17]	механізм внутрішньофірмового управління, за допомогою якого компанії вдається не лише розподіляти наявні ресурси, отримані фінансові результати, але й координувати дії підрозділів, що входять до складу компанії

Джерело: розроблено автором на основі [8,10,12,17,19,20,21,22,24,25,26,33].

Так, одні дослідники розглядають трансфертне ціноутворення як процес зі складними системними характеристиками, інші – як інструмент управління

фінансовими потоками у групі компаній. Частина авторів акцентує на його ролі як засобу оптимізації податкових зобов'язань, а інколи – навіть як інструменту агресивного податкового планування. Проте такі підходи часто обмежуються контекстом конкретного дослідження і не відображають повну суть явища.

У цьому дослідженні трансфертне ціноутворення розглядається з нейтральної, зваженої позиції – як багатоаспектне економіко–правове явище, що потребує комплексного підходу до аналізу.

Сутнісні характеристики трансфертного ціноутворення були предметом вивчення багатьох вчених, серед яких: Краєвський В.М., Немировська О.В., Жукова О.В., Ткачик Ф.П., Котенко А.М., Мішин М.О. та інші.

Ефективний розподіл ресурсів та капіталу між суб'єктами господарювання є фундаментом ринкової економіки й чинником зростання національного добробуту. Господарюючі суб'єкти, орієнтовані на максимізацію прибутку, в умовах відкритого ринку досягають цієї мети шляхом зростання доходів і скорочення витрат. У випадку, коли підприємство входить до складу бізнес–групи або транснаціональної компанії (далі – ТНК), що функціонує як замкнута система з централізованим управлінням, пріоритетним стає вже не прибуток окремої юридичної особи, а результат усієї групи.

Такі компанії зазвичай пов'язані між собою структурою власності або управлінським впливом, а їхня діяльність координується з єдиного управлінського центру. За визначенням, прийнятим ООН у 1988 році в межах Кодексу поведінки транснаціональних корпорацій, ТНК – це компанії, які здійснюють свою діяльність у двох і більше країнах, приймають рішення централізовано та мають структурні зв'язки між підрозділами через власність або інші важелі впливу [18].

Організація зовнішньоекономічної діяльності таких компаній часто передбачає укладання контрактів між пов'язаними особами або дочірніми структурами в різних юрисдикціях. У таких випадках важливу роль відіграє встановлена між ними ціна – трансфертна.

За визначенням К. Сатапатія, трансфертні ціни – це ціни, які застосовуються між підрозділами однієї групи компаній (материнською компанією та її дочірніми структурами, або між самими дочірніми компаніями) при передачі товарів, робіт чи послуг. Тобто, трансфертне ціноутворення охоплює внутрішньогрупові операції між пов'язаними особами, які мають спільні економічні інтереси [6].

Юридично пов'язаними вважаються особи, що прямо або опосередковано мають можливість впливати на діяльність один одного. Це створює умови для формування цін, які не обов'язково відображають ринкову вартість, але є вигідними для усієї групи компаній з точки зору податкової оптимізації або стратегічного планування.

Таким чином, трансфертне ціноутворення виступає ефективним інструментом перерозподілу прибутку в межах транснаціональних компаній і має суттєвий вплив на обсяг податкових надходжень до бюджету кожної окремої країни. У випадку з ТНК, трансфертні ціни значною мірою визначаються внутрішньою політикою групи, а не лише ринковими факторами, як це відбувається у випадках взаємодії незалежних контрагентів.

У наукових колах доволі поширеною є точка зору, відповідно до якої трансфертне ціноутворення наділяється переважно негативними ознаками, зокрема – як інструмент мінімізації податкових зобов'язань або ухилення від оподаткування. Такий підхід, хоч і має підстави, є дещо однобоким і обмеженим для всебічного розуміння природи ТЦ. Водночас, подібна інтерпретація часто зумовлена конкретним контекстом, у якому трансфертне ціноутворення аналізується. Так, Немировська О.В. [29] розглядає ТЦ переважно як засіб ухилення від сплати податків. У працях Жукової О.В. [14] воно позиціонується як механізм маніпуляцій з доходами та витратами у межах взаємовідносин між асоційованими структурами, що здійснюють операції на умовах, далеких від ринкових. Ткачик Ф.П. [35] і зовсім визначає ТЦ як спотворення цін у господарських договорах із ціллю податкової оптимізації.

Різноманіття наукових підходів до визначення сутності трансфертного ціноутворення у вітчизняній літературі свідчить про зростаючий інтерес наукової спільноти до цього відносно нового для України явища. Як зазначає Котенко А.М. [36], трансфертне ціноутворення все частіше розглядається як окремий інститут податкового права, що підтверджується загальним вектором досліджень в українському експертному середовищі. На відміну від цього, у зарубіжній літературі спостерігається більша однозначність у трактуванні поняття. На нашу думку, більшість вітчизняних визначень, за окремими винятками, мають похідний або прикладний характер і виконують допоміжну функцію у межах загального правового та економічного дискурсу.

На сучасному етапі трактування трансфертного ціноутворення стає дедалі більш комплексним і багатоаспектним, що підтверджується оновленими науковими підходами до його визначення. Одним із прикладів розширеного бачення цього явища є підхід Жердецької Л.В., яка, аналізуючи трансфертне ціноутворення у контексті банківської діяльності [13], описує його як «процес обґрунтованого встановлення цін на фінансові ресурси, що розподіляються між різними структурними підрозділами (філіями та дочірніми установами) банківської установи з метою управління фінансовими результатами». На нашу думку, це визначення вдало передає сутність ТЦ як інструменту внутрішнього фінансового управління.

У сфері товарного виробництва трансфертне ціноутворення найчастіше пов'язується з формуванням ціни кінцевого продукту шляхом поступового додавання вартості на всіх етапах — від планування та проєктування до продажу та післяпродажного обслуговування. У цьому контексті важливим є поняття «ланцюга створення вартості», яке подано в «Практичних настановах ООН з трансфертного ціноутворення для країн, що розвиваються» [5] як процес або сукупність дій, за допомогою яких компанія формує додану вартість товарів або послуг, включаючи виробництво, маркетинг і надання сервісної підтримки.

Цей ланцюг є об'єктивним механізмом ринку, що безпосередньо впливає на кінцеву ціну товару, яка, у свою чергу, залежить від багатьох факторів: попиту, конкуренції, унікальності продукту, обсягу ринку тощо. У межах транснаціональних компаній (ТНК), що беруть участь у виробництві та розподілі товарів, процес формування ціни охоплює низку пов'язаних між собою юридичних осіб у різних юрисдикціях. Саме тому трансфертне ціноутворення виступає не лише як ринкова необхідність, а як стратегічний механізм управління доданою вартістю на кожному етапі ланцюга постачання.

На практиці ціна кінцевого продукту часто визначається ще до його фактичного надходження на ринок. Це зумовлює необхідність прогнозування витрат і доходів по всьому ланцюгу постачання, включаючи витрати на маркетинг, просування, сервісне обслуговування, вивчення ринку та інші дії, спрямовані на створення попиту та утримання ринкових позицій. Такі витрати прямо впливають на кінцеву вартість продукту та враховуються ще до реалізації. Відповідно, кожна компанія в межах ТНК може заздалегідь визначити розмір своєї націнки та очікуваний рівень прибутку, встановлюючи трансфертні ціни на кожному етапі з урахуванням загальної мети — успішної реалізації продукції в певних ринкових умовах.

Таким чином, трансфертне ціноутворення доцільно розглядати як керований процес розподілу прибутку між пов'язаними компаніями, що базується на оцінці вартості внутрішньогрупових операцій у рамках ланцюга створення вартості. Головна мета цього процесу полягає в досягненні конкурентних переваг на конкретних ринках у визначений момент часу. Оптимізація податкового навантаження є лише похідною ціллю і не завжди є вирішальною, особливо для великих міжнародних груп, що працюють у різних регіонах зі значними відмінностями у законодавчому регулюванні та діловому середовищі.

Запропоноване трактування є універсальним і застосовним як до компаній, що займаються виробництвом і реалізацією товарів, так і до тих, що надають послуги, включно з фінансовим сектором.

Аналізуючи різноманітні підходи українських науковців до інтерпретації феномену трансфертного ціноутворення, можна констатувати, що особливості становлення корпоративної та фіскальної культури в Україні істотно вплинули на його сприйняття – здебільшого як інструменту штучного перерозподілу прибутку всередині міжнародних корпоративних структур з метою мінімізації податкових зобов'язань. У межах проведеного дослідження було поставлено завдання сформулювати комплексне визначення трансфертного ціноутворення, що, на нашу думку, реалізовано успішно. Водночас це не нівелює необхідності ефективного контролю за трансфертними операціями, аби запобігти трансформації легітимного механізму ведення міжнародного бізнесу на засіб ухилення від оподаткування.

1.2. Нормативно–правове регулювання трансфертного ціноутворення в Україні та країнах ЄС

Процес формування та впровадження нормативно–правової бази з питань трансфертного ціноутворення (ТЦУ) у світовій практиці можна умовно поділити на шість послідовних етапів, кожен з яких демонструє динаміку розвитку податкового адміністрування в умовах глобалізації та зростання ролі держав у регулюванні міжнародних економічних процесів.

Етап 1 (1995 р.) ознаменував початок інституціоналізації підходів до ТЦУ, коли перші законодавчі ініціативи були прийняті у США, Австралії та ПАР. Саме тоді було закладено фундаментальні засади контролю за трансакціями між пов'язаними особами, зокрема принцип “витягнутої руки”.

Етап 2 (1996–1998 рр.) супроводжувався активною імплементацією норм ТЦУ країнами з розвинуеною та перехідною економікою: Франція, Китай, Бразилія, Словаччина, Мексика, Південна Корея тощо. Формувався більш уніфікований регуляторний підхід, з урахуванням рекомендацій ОЕСР.

Етап 3 (1999–2001 рр.) відзначився закріпленням глобальних стандартів ТЦУ у Бельгії, Великій Британії, Аргентині та Канаді. Посилено увагу до прозорості трансакцій, документального оформлення і обґрунтування методів ціноутворення.

Етап 4 (2002–2004 рр.) став періодом масового поширення трансфертного регулювання в Азії, Латинській Америці та Європі. Закони були прийняті в Японії, Нідерландах, Казахстані, Польщі, Таїланді, Перу, Індії. Основний акцент зроблено на податковому моніторингу й механізмах виявлення цінових маніпуляцій.

Етап 5 (2005–2007 рр.) позначений активізацією у регіонах, що до того залишались поза активним регулюванням. Нове законодавство з'являється в Тайвані, Колумбії, Еквадорі, Малайзії, Угорщині, Німеччині. Налагоджується міждержавна координація підходів.

Етап 6 (з 2008 р.) є періодом глобального закріплення ТЦУ як невід'ємної складової податкового контролю. Росія, КНДР, Фінляндія, Туреччина, Норвегія, Іспанія, Данія вдосконалюють або запроваджують національні норми на основі стандартів ОЕСР та плану дій BEPS.

Усі вказані етапи демонструють зростаючу інституціоналізацію ТЦУ та розширення географії його впровадження, що свідчить про глобальне визнання потреби в контролі транснаціональних операцій задля зменшення ризиків ухилення від оподаткування.

Національна система ТЦУ формувалася у 2013 р з моменту внесення відповідних змін до Податкового кодексу. Відтоді нормативно–правова база у цій сфері зазнала суттєвих трансформацій: було закріплено основні концепції, такі як принцип «витагнутої руки», та встановлено критерії визначення контрольованих операцій. З огляду на динаміку регулювання процес становлення трансфертного ціноутворення в Україні доцільно поділити на окремі етапи, що відображають послідовну еволюцію підходів до контролю за трансакціями між пов'язаними особами.

Структуризацію етапів розвитку ТЦУ в Україні в контексті регулятивних ініціатив представлено у табл. 1.2.

Характеристика етапів регулювання ТЦУ в Україні

Етап	Період	Основні характеристики та зміни
Впровадження ТЦУ	2013 рік	Внесення норм про ТЦУ до ПКУ; визначення контрольованих операцій; запровадження принципу «витагнутої руки»; встановлення обов'язку звітування.
Адаптація та уточнення	2014–2016 роки	Уточнення критеріїв контрольованих операцій; удосконалення порядку подання звітності; адаптація платників до нових вимог.
Гармонізація з міжнародними стандартами (BEPS)	2017–2020 роки	Імплементация окремих положень Плану дій BEPS; впровадження трирівневої документації з ТЦУ; розширення обсягу звітності.
Цифровізація та автоматизація контролю	2021 рік – дотепер	Запровадження електронних сервісів для подання звітів; посилення аналітичної роботи ДПС; впровадження міжнародного обміну інформацією між податковими органами; оновлення методологічної бази.

Джерело: розроблено автором на основі [7, 23, 39]

Поглиблений структурований аналіз вказаних етапів дасть змогу критично оцінити переваги, недоліки кожного та їхні наслідки для державного управління, бізнесу та міжнародного іміджу країни.

Етап 1. Запровадження трансфертного ціноутворення (2013 рік). Цей етап мав виняткове значення як точка відліку процесу формування регуляторного середовища у сфері ТЦУ. Законодавче закріплення основних понять і механізмів спрямоване було на створення інструменту протидії виведенню прибутків та ухиленню від оподаткування внаслідок маніпулювання умовами між пов'язаними особами. Перевагами цього етапу стали:

- стимулювання прозорості в транснаціональних трансакціях;
- підвищення зацікавленості іноземних партнерів у правовій прогнозованості.

До недоліків можна віднести:

- значну розбіжність між теоретичними положеннями та реальними механізмами контролю;
- відсутність чіткої позиції податкових органів щодо складних кейсів, що спричиняло правову невизначеність.

Етап 2. Адаптація та уточнення положень (2014–2016 роки). Зростання обсягу контрольованих операцій вимагало оперативного коригування норм, яке стало

основним завданням цього етапу. Водночас активізувалася взаємодія між ДПС та бізнесом щодо роз'яснень і методичних підходів. До беззаперечних позитивів цього етапу варто зарахувати:

- забезпечення гнучкості нормативного підходу до специфіки різних секторів економіки;
- активне формування судової практики, що сприяло тлумаченню спірних питань.

Водночас нині можна виокремити недоліки цього етапу, зокрема:

- постійні зміни законодавства, що ускладнювали довгострокове планування для платників;
- обмежений обсяг консультативної підтримки з боку держави.

Етап 3. Гармонізація з міжнародними стандартами та імплементація BEPS (2017-2020 роки)

Цей етап варто розглядати як стратегічний прорив у напрямі наближення української системи ТЦУ до міжнародних стандартів добросовісного оподаткування. Україна приєдналася до глобальної ініціативи щодо протидії агресивному податковому плануванню. Перевагами цього етапу були:

- зростання довіри міжнародних інвесторів до податкової системи України;
- підвищення рейтингів податкової прозорості країни.

До недоліків варто віднести:

- значне фінансове та організаційне навантаження на бізнес (особливо середній);
- складність адаптації до багаторівневої структури звітності для підприємств без міжнародного досвіду.

Етап 4. Цифровізація та автоматизація контролю (2021 рік – дотепер).
Цифровізація трансфертного регулювання стала відповіддю на виклики сучасного технологічного середовища та зростання обсягів даних. Удосконалення інформаційних систем дозволяє більш оперативно виявляти ризикові операції,

проводити аналітику на основі великих даних та забезпечити превентивний контроль. Тож, переваги цього етапу такі:

- зменшення суб'єктивізму в ухваленні рішень податковими органами;
- формування централізованих баз даних для зіставного аналізу.

Серед основних недоліків варто виокремити:

- цифровий розрив між великим та малим бізнесом (нерівний доступ до ІТ-рішень);
- загрозу технічних збоїв та витоку конфіденційної інформації.

Нині в Україні ГЦУ посідає ключове місце в системі податкового контролю, особливо щодо транснаціональних корпорацій, які проводять операції через мережу пов'язаних структур і дочірніх підприємств. Нормативне визначення трансфертного ціноутворення в українському законодавстві, з одного боку, ґрунтується на загальновизнаному міжнародному принципі «витягнутої руки», а з іншого – відображає специфіку національної податкової системи через розширене тлумачення контрольованих операцій. Варто підкреслити, що на відміну від більшості країн, які послуговуються винятково критерієм пов'язаності сторін, український підхід охоплює також операції з непов'язаними контрагентами, зареєстрованими в юрисдикціях із пониженим рівнем оподаткування. Такий підхід, безумовно, є превентивним інструментом у боротьбі з агресивними податковими практиками, однак водночас створює певні виклики у правозастосуванні, особливо для підприємств, які здійснюють зовнішньоекономічну діяльність у межах глобальних ланцюгів постачання.

Переваги української моделі такі:

- ширше охоплення потенційно ризикових операцій, що підвищує ефективність податкового контролю;
- відповідність сучасним тенденціям міжнародної податкової політики щодо боротьби з ерозією податкової бази.

Водночас такі нормативні трактування мають певні недоліки та ризики, зокрема:

– розширене визначення контрольованих операцій іноді створює правову невизначеність, особливо в частині критеріїв «реального впливу» на прийняття рішень між непов’язаними сторонами;

– надмірне навантаження на платників податків у частині ведення документації та підтвердження ринкових умов у зовні нейтральних операціях. Крім того, вказаний підхід ускладнює гармонізацію національного законодавства з положеннями рекомендацій Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР), які визнаються де-факто глобальним стандартом у сфері ТЦУ [4].

Зокрема, українське визначення терміна «контрольовані операції» частково відхиляється від базової концепції, закріпленої в документах ОЕСР, що ґрунтується на економічному контролі між сторонами, а не лише на юрисдикційних характеристиках контрагентів [32]. У цьому контексті актуальним є подальше удосконалення статті 39 Податкового кодексу України через її гармонізацію з міжнародними стандартами, з одночасним збереженням превентивного підходу, спрямованого на запобігання податковим зловживанням у специфічних умовах економіки, що трансформується [32].

Державна податкова служба України регулярно публікує аналітичні звіти щодо податкового контролю у сфері трансфертного ціноутворення. Згідно з актуальними даними, найбільшу питому вагу серед усіх контрольованих операцій мають товарні транзакції — 49%, з яких 25% припадає на сировинні товари. Значну частку також становлять банківські послуги — 28%. Меншою є частка загальних послуг (9%), фінансових операцій (8%) та операцій з цінними паперами (5%), тоді як інші види діяльності становлять лише 1% [2]. Деталізовану структуру контрольованих операцій подано в табл. 1.3.

У порівнянні з 2022 роком, частка товарних операцій у загальному обсязі контрольованих операцій зменшилася на 3 відсоткові пункти, водночас сегмент сировинних товарів зріс на 6 в.п. Також спостерігалось незначне зростання обсягів банківських (+1 в.п.), фінансових (+1 в.п.) операцій та операцій з цінними паперами (+3 в.п.). Найбільш виразною позитивною динамікою відзначається зростання

частки сировинних транзакцій, що цілком відповідає експортній спрямованості української економіки [2].

Таблиця 1.3.

**Динаміка структури контрольованих операцій за предметами операцій
у 2021–2023 роках, %**

Предмет операції	2021	2022	2023	Темп приросту, %
Товари	46	52	49	6,5
у т.ч. сировинні товари	19	19	25	31,6
Банківські послуги	40	29	28	-30,0
Послуги	6	9	9	50
Фінансові послуги	6	7	8	33,3
Операції з цінними паперами	2	2	5	150,0
Інші	2	1	1	-50,0

Джерело: розроблено автором на основі [2, 27]

У 2023 році загальна сума задекларованих контрольованих операцій становила 2,5 трлн грн, що свідчить про сталі тенденції до зростання. У порівнянні з 2022 роком обсяг збільшився на 300 млрд грн, а у порівнянні з 2013 роком — на 1,4 трлн грн. Середній річний показник за весь період функціонування системи ТЦУ становив близько 2,4 трлн грн, що свідчить про значущість таких операцій для економіки [2].

Аналіз географічного розподілу контрольованих операцій у 2022–2023 роках демонструє домінування банківського сегменту. У 2023 році 47% банківських операцій здійснювалися з контрагентами з Австрії. Також суттєво зросли частки Франції та Нідерландів — обидві країни забезпечили по 16% банківських транзакцій, що вказує на тренд до диверсифікації зовнішньоекономічних зв'язків [16].

У небанківському секторі у 2022 році найбільшу частку становили операції зі Швейцарією (34%). Проте у 2023 році цей показник зменшився до 26%, що ймовірно пов'язано із змінами в стратегіях трансфертного ціноутворення українських підприємств та загальною трансформацією зовнішньоекономічного середовища [15]. Зниження активності зі швейцарськими контрагентами частково компенсовано збільшенням обсягів транзакцій з іншими юрисдикціями, що

свідчить про адаптивність вітчизняного бізнесу до змін у міжнародному податковому регулюванні.

Розвиток системи ТЦУ має стратегічне значення для податкової політики України. Його впровадження забезпечує вирішення низки важливих завдань [3]:

✓ Протидія втратам бюджету. Маніпуляції транснаціональних компаній із прибутками з метою їх переміщення до низькоподаткових юрисдикцій знижують надходження до державного бюджету. Контроль за ТЦУ дозволяє мінімізувати подібні ризики.

✓ Зміцнення фінансової безпеки. Відсутність контролю за внутрішньогруповими операціями може мати значні економічні наслідки. Налагоджений нагляд сприяє стабільності публічних фінансів, що особливо актуально в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення.

✓ Забезпечення прозорості та справедливості. Єдині правила для великого та малого бізнесу щодо трансфертного ціноутворення сприяють формуванню довіри до податкової системи.

✓ Боротьба зі складними схемами ухилення. Сучасні транснаціональні структури застосовують складні механізми оптимізації оподаткування. Ефективний контроль дає змогу своєчасно виявляти та нейтралізувати такі схеми.

✓ Дотримання міжнародних зобов'язань. Україна, інтегруючись у глобальну економічну систему, має слідувати міжнародним стандартам у сфері ТЦУ, зокрема вимогам BEPS, що підвищує довіру іноземних інвесторів та зміцнює позиції країни на світовому рівні [34].

У 2015–2023 роках в Україні було проведено 102 податкові перевірки з питань ТЦУ, які продемонстрували відчутний вплив на фіскальні показники. У 2015–2021 роках перевірки дозволили скоригувати задекларовані збитки на суму понад 7,5 млрд грн. У 2022–2023 роках обсяг коригувань становив лише 0,04 млрд грн, що може свідчити як про зниження масштабів порушень, так і про обмежену кількість перевірок у період воєнного стану [15].

Щодо податку на прибуток, то у 2015–2021 роках донарахування за результатами перевірок становили 1,5 млрд грн, тоді як у 2022–2023 роках — лише 0,01 млрд грн. Це може бути зумовлено як зміною фокусу податкового контролю, так і зовнішньоекономічними чинниками, включаючи війну. Ці показники свідчать про необхідність посилення аналітичного підходу, підвищення ефективності ризик-орієнтованих інструментів та цифровізації контролю у сфері трансфертного ціноутворення. Збереження належного рівня фіскальної ефективності потребує подальшого розвитку інституційної спроможності ДПС у цій галузі.

Законодавча база України у сфері державного регулювання трансфертного ціноутворення (ТЦУ) постійно оновлюється з урахуванням міжнародного досвіду, зокрема стандартів, визначених Організацією економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР). Поточна податкова реформа передбачає перегляд механізмів регулювання ТЦУ, що має потенціал позитивно вплинути на процес визначення та збільшення оподаткованого прибутку вітчизняних платників податків.

Однією з головних вимог ОЕСР є дотримання принципу «витагнутої руки», відповідно до якого ціни в операціях між пов'язаними особами повинні відповідати умовам, що застосовуються в операціях між незалежними сторонами за подібних обставин. В умовах складної економічної ситуації та зростаючих зовнішніх викликів особливого значення набуває забезпечення ефективного державного контролю за ТЦУ, а також формування стабільного та передбачуваного фіскального середовища, що ґрунтується на прозорих, уніфікованих і адаптованих до міжнародних норм правилах.

У такому контексті перспективним напрямом подальших досліджень є вивчення можливостей цифрової трансформації процесів контролю за ТЦУ. Зокрема, йдеться про впровадження автоматизованих аналітичних систем, забезпечення обміну інформацією в режимі реального часу, а також інтеграцію з міжнародними податковими платформами, що сприятиме підвищенню прозорості, ефективності та результативності податкового адміністрування.

1.3. Теоретичні підходи до організації обліку та аудиту операцій з трансфертним ціноутворенням

У сучасних умовах глобалізації економіки, цифровізації бізнес–процесів та інтеграції України до міжнародного податкового простору особливої актуальності набуває питання організації обліку та аудиту операцій з трансфертного ціноутворення (ТЦУ). Такі операції є характерними для транснаціональних компаній та українських підприємств, що входять до міжнародних груп, і мають безпосередній вплив на формування податкових зобов'язань, фінансову прозорість, інвестиційну привабливість та репутаційні ризики суб'єктів господарювання. Теоретичні підходи до організації обліку та аудиту ТЦУ базуються на поєднанні норм національного законодавства, зокрема статті 39 Податкового кодексу України, та міжнародних стандартів, зокрема Керівних принципів ОЕСР щодо трансфертного ціноутворення для транснаціональних корпорацій і податкових адміністрацій.

Організація бухгалтерського обліку операцій з трансфертного ціноутворення передбачає фіксацію контрольованих операцій відповідно до вимог чинного податкового законодавства та забезпечення відповідності умов таких операцій принципу «витягнутої руки». Це означає, що ціни у внутрішньогрупових транзакціях мають відповідати рівню, який би застосовувався між непов'язаними сторонами в аналогічних умовах. З погляду бухгалтерського обліку, це вимагає ідентифікації пов'язаних осіб, визначення обсягу контрольованих операцій, вибору відповідного методу трансфертного ціноутворення, а також належного документального підтвердження економічної обґрунтованості встановлених цін.

У системі бухгалтерського обліку мають бути передбачені аналітичні рахунки для обліку доходів, витрат і запасів за контрагентами, які підпадають під критерії пов'язаних осіб, а також спеціальні облікові реєстри, що дозволяють простежити трансфер цін у межах ланцюга постачання.

Фінансова звітність підприємства повинна забезпечувати достовірне відображення доходів і витрат за контрольованими операціями, з чітким поділом на контрольовані та неконтрольовані транзакції. Особливу увагу слід приділяти первинній документації, яка має підтверджувати економічну доцільність та ринковість умов операцій, включаючи договори, інвойси, акти виконаних робіт, прайс–листи, внутрішні політики ціноутворення тощо.

У практиці трансфертного ціноутворення застосовуються різні методи визначення ринкової ціни, які мають бути обґрунтовані та задокументовані. Вибір методу залежить від характеру операції, доступності зіставної інформації та рівня функціонального аналізу. Найбільш поширені методи наведено в таблиці 1.4.

Таблиця 1.4.

Основні методи трансфертного ціноутворення

Метод трансфертного ціноутворення	Суть методу
Порівняльної неконтрольованої ціни	Порівняння ціни з аналогічною операцією між непов'язаними сторонами
Ціни перепродажу	Визначення ціни на основі ціни перепродажу мінус націнка
Витрати плюс	Додавання націнки до собівартості товару/послуги
Розподілу прибутку	Розподіл загального прибутку між сторонами відповідно до їх внеску
Чистого прибутку	Аналіз рентабельності операції порівняно з аналогами

Джерело: розроблено автором на основі [32]

Аудит операцій з трансфертного ціноутворення виконує дві ключові функції: перевірку дотримання законодавчих вимог та оцінку ризиків, пов'язаних із неправильним ціноутворенням, що може призвести до донарахування податку на прибуток, штрафних санкцій та репутаційних втрат.

Аудиторський процес включає визначення пов'язаних осіб, аналіз застосованих методів ціноутворення, оцінку відповідності встановлених цін ринковому рівню, перевірку наявності та якості трансфертної документації (локального файлу, майстер–файлу, звіту СвСР, якщо застосовно), аналіз внутрішньої облікової політики підприємства щодо визначення трансфертних цін, а також оцінку обґрунтованості прибутку на кожному етапі ланцюга створення вартості в межах групи. Особливу увагу приділяють перевірки повноти облікових

записів щодо контрольованих операцій, дотриманню строків подання звітності з ТЦУ, а також аналізу внутрішньогрупових договорів, актів виконаних робіт, інвойсів та цінових політик. У разі виявлення порушень аудитори надають рекомендації щодо коригування цін, зміни облікових процедур або вдосконалення внутрішнього контролю. В умовах ризик-орієнтованого підходу до податкового аудиту, який застосовує Державна податкова служба України, проведення попередніх внутрішніх аудитів є важливим інструментом управління податковими ризиками.

Типові порушення, які виявляються під час аудиту операцій з трансфертного ціноутворення, наведено в таблиці 1.5.

Таблиця 1.5.

Типові порушення обліку контрольованих операцій

Тип порушення	Потенційні наслідки
Відсутність трансфертної документації	Донарахування податку, штрафи
Неправильна ідентифікація пов'язаних осіб	Ризик невірної класифікації операцій
Невідповідність методу ціноутворення	Втрата обґрунтованості ринкової ціни
Недостовірні дані про зіставні компанії	Невірна оцінка рентабельності
Порушення строків подання звітності	Адміністративна відповідальність
Відсутність внутрішньої політики ТЦУ	Високий ризик податкових спорів

Джерело: розроблено автором на основі [32]

Сучасна практика організації обліку та аудиту ТЦУ в Україні стикається з низкою викликів. Серед них — складність у визначенні зіставних ринкових умов, обмежений доступ до якісної фінансової інформації про аналогічні компанії, часті зміни у законодавстві та методичних рекомендаціях, а також високі вимоги до аналітичної обґрунтованості трансфертних цін. У зв'язку з цим особливого значення набуває автоматизація процесів обліку та аудиту ТЦУ. Використання сучасного програмного забезпечення, зокрема ERP-систем з модулями трансфертного ціноутворення (SAP, Oracle, BAS), аналітичних платформ для пошуку зіставних операцій (TP Catalyst, TP Analyzer), а також інтеграція облікових систем з аналітичними модулями дозволяє підвищити точність розрахунків, зменшити ризик помилок та забезпечити своєчасне формування звітності.

Водночас важливою залишається роль внутрішнього аудиту як превентивного механізму, що дозволяє виявити потенційні порушення до моменту податкової перевірки. Внутрішній аудит має бути інтегрований у систему управління ризиками підприємства, включати регулярний моніторинг контрольованих операцій, аналіз ефективності застосованих методів ціноутворення та оцінку відповідності внутрішньої політики ТЦУ вимогам законодавства.

З огляду на динамічні зміни в законодавстві, зростання вимог до прозорості та обґрунтованості трансфертних цін, а також активізацію контролю з боку ДПС України, підприємства мають забезпечити постійне оновлення внутрішніх процедур, навчання персоналу та адаптацію до нових методичних рекомендацій. Особливої уваги потребує питання доступу до якісної зіставної інформації, що є критичним для обґрунтування ринковості цін. У цьому контексті важливим джерелом є бази даних фінансової звітності (наприклад база даних Ruslana), комерційні платформи з аналітикою та відкриті реєстри, які дозволяють здійснювати функціональний аналіз та порівняння рентабельності.

Підсумовуючи, слід зазначити, що ефективна організація обліку та аудиту операцій з трансфертного ціноутворення вимагає міждисциплінарного підходу, який поєднує знання з бухгалтерського обліку, податкового права, фінансового аналізу, ІТ-рішень та управління ризиками. Такий підхід дозволяє не лише забезпечити відповідність законодавству, а й сформувати стійку систему внутрішнього контролю, яка підтримує стратегічні цілі підприємства, сприяє його фінансовій стабільності та знижує ризики податкових спорів.

РОЗДІЛ 2

ОБЛІК ОПЕРАЦІЙ З ТРАНСФЕРТНИМ ЦІНОУТВОРЕННЯМ ТА ЇХ АНАЛІЗ У ПРАКТИЦІ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ

2.1. Аналіз практики функціонування трансфертного ціноутворення в Україні

Сфера трансфертного ціноутворення (ТЦУ) посідає провідне місце серед напрямів податкового контролю, особливо для компаній, інтегрованих у великі національні або транснаціональні бізнес-групи. Зважаючи на посилену увагу податкових органів до агросектору, активну участь України в імплементації ініціатив BEPS (Base Erosion and Profit Shifting), а також динамічні зміни у нормативно-правовому полі, забезпечення правильного застосування механізмів ТЦУ є критично важливим для забезпечення прозорості, фінансової стабільності та підтримки належної ділової репутації підприємств. У межах цього дослідження проаналізовано практичні підходи до організації ТЦУ на прикладі ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» — компанії, що є ключовою ланкою найбільшого агропромислового холдингу України Kernel Holding S.A.

У процесі господарської діяльності ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» дотримується принципу «вितягнутої руки», здійснюючи систематичний функціональний та ціновий аналіз операцій із закордонними пов'язаними особами. Особливу увагу приділено угодам у межах групи Kernel Holding S.A., яка має ознаки міжнародної групи компаній згідно з вимогами податкового законодавства. Це дозволяє забезпечити транспарентність трансфертного ціноутворення, відповідність облікових процедур міжнародним стандартам та підтримання високого рівня податкового комплаєнсу.

ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» — структурна компанія однієї з найбільших агропромислових груп України й Європи, Kernel Holding S.A., основним бізнесом якої є комплексна переробка й експорт зернових, олійних культур та виробництво соняшникової олії. Частка КЕРНЕЛ ХОЛДІНГ С.А. (Люксембург) у статутному

капіталі становить 49,09%, інші частки поділені між українськими (ТОВ «УКРАГРОБІЗНЕС», ТОВ «РЕНІ–ОІЛ», ТОВ «АГРО ЛОГІСТИКА УКРАЇНА», ТОВ «КЕРНЕЛ–КАПІТАЛ»), кіпрською Estron Corporation Limited та іншими юридичними особами. Кінцевий бенефіціар — Андрій Веревський (громадянин України, імplementований в реєстр як громадянин Швейцарії) (табл.2.1).

Таблиця 2.1.

Засновники ТОВ «КЕРНЕЛ–ТРЕЙД»

Засновник	Країна	Частка (%)
КЕРНЕЛ ХОЛДІНГ С. А.	Люксембург	49,09%
ТОВ «УКРАГРОБІЗНЕС»	Україна	11,60%
ТОВ «РЕНІ–ОІЛ»	Україна	11,60%
ТОВ «АГРО ЛОГІСТИКА УКРАЇНА»	Україна	11,60%
ТОВ «КЕРНЕЛ–КАПІТАЛ»	Україна	11,51%
ТОВ «БАНДУРСЬКИЙ ОЛІЙНОЕКСТРАКЦІЙНИЙ	Україна	4,02%
ЕСТРОН КОРПОРЕЙШН ЛІМІТЕД	Кіпр	0,58%

Джерело: розроблено автором на основі [40]

Kernel Trade володіє кількома дочірніми підприємствами — енергетичними, виробничими, зерновими елеваторами, логістичними хабами тощо. Через складну вертикально–інтегровану структуру групи велика частка операцій природно підпадає під критерії контрольованих операцій та вимагає детального відображення у звітності з ТЦУ.

Ключовими видами діяльності Kernel Trade є виробництво олії, торгівля зерновими та агрохімією, агрологістика, послуги оренди техніки, трейдинг та експорт–імпорт сировинних і продуктів переробки, що визначає специфіку застосування методів ТЦУ у сфері сировинних (біржових) товарів.

Контрольованими вважаються господарські операції між пов'язаними особами–нерезидентами, через комісіонерів–нерезидентів, з нерезидентами з низькоподаткових юрисдикцій, з ОПФ–нерезидентами (що не оподатковують прибуток) та між нерезидентом і його постійним представництвом. Такі операції визнають контрольованими за досягнення двох умов: річний дохід понад 150 млн€ та обсяг операцій з кожним нерезидентом понад 10 млн€ на рік.

Для Kernel Trade більшість ЗЕД–операцій з трейдерами, міжнародними перевізниками, закупівельним хабом або комісіонерами через ланцюги Kernel підпадають під ці критерії. Також такі операції можуть включати трейдинг зерном, рослинною олією, експорт залишкових продуктів переробки, постачання матеріально–технічних ресурсів, маркетингові послуги всередині групи тощо.

Згідно з оновленнями до Податкового кодексу України, з 2025 року набули чинності розширені критерії економічної пов’язаності, що істотно впливають на охоплення контрольованих операцій. Зокрема, до таких критеріїв належать:

- Концентрація 75% обороту між українською компанією та одним або кількома контрагентами–нерезидентами;
- Понад 50% загального обсягу доходів або витрат підприємства формуються у взаємодії з пов’язаними нерезидентами;
- Операції з нерезидентами, зареєстрованими в оновленому переліку КМУ (так званих ризикових юрисдикцій), або з нерезидентами, організаційно–правові форми яких не передбачають сплати податку на прибуток (корпоративного податку);
- Залучення нерезидентів без фактичної економічної активності у ланцюгу постачання (транзитні чи проксі–компанії).

Впровадження таких положень суттєво розширює обов’язок застосування ТЦУ – контролю для компаній із розгалуженою міжнародною структурою, таких як група Kernel, яка активно здійснює трейдингові, експортні та фінансові операції через мультиюрисдикційні канали.

Система трансфертного ціноутворення у ТОВ «КЕРНЕЛ–ТРЕЙД» побудована відповідно до принципу «втягнутої руки», що закріплений у ст. 39 ПКУ та рекомендаціях ОЕСР.

Для значної частини експортних контрактів на зерно, олію, продукти переробки ТОВ «КЕРНЕЛ–ТРЕЙД» застосовує саме **метод порівняльної неконтрольованої ціни**, спираючись на котирування міжнародних аналітичних

агентств (Refinitiv, Argus, Platts), які затверджені ДПС як рекомендовані джерела зіставних цін.

Для інших не біржових товарів, допоміжних послуг, використання інтелектуальної власності чи фінансових компаній можуть застосовуватись альтернативні методики (чистого прибутку, витрати плюс тощо) відповідно до функціонального і ризикового профілю конкретної операції та наявності «зіставних» кейсів — бенчмаркінгових даних по незалежних аналогах.

Вибір методу відбувається відповідно до ієрархії та неможливість застосування першого методу повинна бути документально обґрунтована у звітності ТЦУ. По сировинних товарах коригування проводяться з урахуванням премій/дисконту, базису поставки, строків платежу, валюти і винагороди трейдера (включених або винесених із ціни).

З 2021 року і, особливо, після посилення законодавства у 2025-му, Україна повністю імплементувала трирівневу документацію із ТЦУ:

Локальний файл (Local file) — містить дані про всі контрольовані операції компанії (укладення угод, опис угод, копії договорів, розрахунки цін, обґрунтування обрання методу, аналіз ринків, функціональний, фінансовий та економічний аналіз).

Майстер-файл (Master File) — вимагається від учасників міжнародних груп із оборотом понад 50 млн євро; містить структуру власності всієї групи, головні нематеріальні активи та ризики, розподіл функцій, огляд усіх внутрішньогрупових угод, опис реструктуризацій, консолідовану фінзвітність тощо.

Звіт у розрізі країн (CbCR) — подається групами з глобальним доходом понад 750 млн євро; агрегує дані про дохід, прибуток, сплачені податки, персонал, капітал і діяльність у кожній юрисдикції присутності МГК.

Вимоги до наповнення, строки і правила підготовки та подання трирівневої документації чітко прописані у ПКУ та роз'ясненнях ДПС; невиконання тягне значні штрафи (до 3 млн грн і більше).

Kernel Trade — один із найбільших гравців агросектору, що в разі перевищує граничні порогові межі для трирівневої звітності. Компанія регулярно готує локальні файли для всіх КО, подає повідомлення про участь у МГК та у разі запиту ДПС — Master File та CbCR по своїй групі. Внутрішня ERP-система дозволяє забезпечити контроль якості і повноту даних по кожній угоді у розрізі всіх суб'єктів групи, персоналу, видів діяльності, країн і т.д. Внутрішні аудити й автоматизований бухгалтерський облік синхронізовано з вимогами до ТЦУ-документації¹³.

Для забезпечення повноти, достовірності і простежуваності даних Kernel Trade впровадила корпоративну ERP-систему Microsoft Dynamics NAV 2018 з інтеграцією до KernelEDocs — електронного документообігу на базі SharePoint. Це забезпечує:

- ✓ автоматизований збір даних по всіх господарських, фінансових, зовнішньоекономічних операціях;
- ✓ контроль на рівні кожної транзакції \ контракту (з деталізацією умов, структурних підрозділів, контрагентів, по країнах присутності);
- ✓ підтягуються електронні копії договорів, платежів, митних декларацій;
- ✓ повноцінні ВІ-звіти для аналітики рентабельності, структури доходу, трансфертного аналізу та функціонального блоку (виконання функцій, розподіл ризиків і активів).

Централізована ERP дозволяє у разі швидше та якісніше готувати як оперативну, так і регламентовану звітність з ТЦУ. Розроблені внутрішні регламенти з обов'язкового визначення ознак КО (відмітки про пов'язаність, автоматичне визначення порогових критеріїв для визначення КО, наявність підготовленої документації з ТЦУ для кожної угоди). Проводиться внутрішній автоматизований аналіз на відповідність методології ОЕСР та національного законодавства.

В локальному файлі фіксується:

- перелік усіх сторін КО (із зазначенням структури власності та резидентності),

- опис конкретних угод, функціональний аналіз сторін (розподіл ризиків, виконуваних функцій та використовуваних активів),
- алгоритм визначення ціни,
- чинники, що вплинули на формування ціни (біржові котирування, логістика, премії трейдерів, тривалість розрахунків тощо),
- аналітика рентабельності, економічний аналіз, бенчмаркінг,
- копії первинних документів (договорів, інвойсів, актів тощо),
- обґрунтування вибору методу, розрахунок діапазонів цін/рентабельності.

Майстер–файл складається за узагальованою структурою:

- структура власності МГК;
- огляд всієї діяльності, опис видів бізнесу та ринків;
- нематеріальні активи (торговельні марки, ноу–хау тощо);
- значущі внутрішньогрупові угоди;
- ключова фінансова звітність МГК;
- дані по реструктуризаціях, перерозподілах функцій і ризиків.

Звіт СьСR подається щороку до 12 місяців після завершення фінансового року материнської компанії групи й містить агреговані дані по країнах:

- доходи,
- прибутки,
- сплачені й нараховані податки,
- кількість співробітників,
- статутний капітал/нерозподілений прибуток тощо.

Функція внутрішнього аудиту Kernel Trade структурована відповідно до best practices: департамент внутрішнього аудиту та операційної ефективності регулярно здійснює:

- ✓ операційні аудити окремих бізнес–процесів щодо дотримання як внутрішніх політик, так і законодавчих вимог;

- ✓ комплаєнс–аудити для підтвердження відповідності зовнішнім нормам (у т.ч. вимогам ПКУ та ОЕСР);
- ✓ щорічну перевірку коректності та повноти ведення обліку контрольованих операцій;
- ✓ оцінку ризик–менеджменту для підготовки до можливих податкових перевірок.

Внутрішній аудит охоплює повний цикл роботи з ТЦУ — від ідентифікації КО і перевірки повноти документації до налаштування аналітичних модулів ERP і автоматизованої перевірки наявності та ризиків у ЗЕД–процесах.

Kernel Trade має значний досвід проходження перевірок ДПС щодо ТЦУ, підтверджений реєстрами судових рішень. ДПС здійснює регулярний моніторинг:

- ~ аналіз поданої звітності про КО,
- ~ запитання щодо розкриття методик ціноутворення й обґрунтування специфічних умов угод із пов’язаними особами,
- ~ аналіз співвідношення рентабельності з галузевими діапазонами,
- ~ використання Big Data TP для автоматизованого скринінгу й вибору об’єктів для перевірки,
- ~ міжнародне співробітництво та обмін податковою інформацією для виявлення нерівномірних ланцюгів створення вартості в групах компаній.

У випадку виявлення невідповідності принципу «витягнутої руки» або неточностей у документації ДПС надсилає пропозиції щодо добровільного коригування, а у разі відмови відкриває планову/позапланову перевірку, з правом застосування санкцій до 3 млн грн та донарахування податкових зобов’язань.

Оцінка відповідності здійснюється як на підставі аналітичних процедур самого платника податків (бенчмаркінг, застосування methods hierarchy), так і за фактом податкового чи внутрішнього аудиту органів контролю, які порівнюють:

- ціни укладання контрольованих угод із діапазоном зіставних ринкових цін,

- рівень рентабельності — з середньогалузевими показниками на основі офіційних джерел або міжнародних баз даних,
- вплив коригувань на підвищення точності (премії/дисконти трейдера, транспортна складова, строки платежу і т.д.) та логіки розподілу прибутку у ланцюгу МГК.

Судові прецеденти свідчать, що саме комплексна документація з обґрунтуванням вибору методу та коректною реалізацією принципу *arm's length* є ключем до відстоювання позиції компанії у спорах із ДПС. Суди стали уважно досліджувати ринкові тренди, реальні умови контрактів, функціональний та ризиковий фокус бізнесу. Більшість рішень підтверджують, що якщо компанія–платник використала найбільш доцільний метод, контролюючий орган має застосовувати його ж, а не інший, за винятком чіткого обґрунтування невідповідності або прямого порушення закону¹⁵¹⁶.

Kernel Trade — один із лідерів з прозорості, регулярно публікує звіти про діяльність, зокрема з розкриттям бенефіціарів, ключових показників, податкової дисципліни та виплати дивідендів, а також дотримання екологічних і ESG–стандартів. Компанія також регулярно фігурує в аналітичних оглядах, секторних дослідженнях і публічних звітах, зокрема від EBA, Latifundist, AgroTimes. Характерною рисою є публічний підхід до підготовки персоналу, постійне оновлення цифрових систем аналітики та часта участь у професійних освітніх проєктах для студентів, спеціалістів ринку і регуляторів¹³²⁰²³²⁴²⁵.

ДПС позитивно оцінює тренд на впровадження Big Data TP, цифрових рішень для аналізу ТЦУ та підтримує діалог із бізнесом щодо уніфікації підходів до специфіки операцій з біржовими товарами. Яскравим прикладом відкритості є відповіді ДПС (зокрема на звернення American Chamber of Commerce), консультації щодо правильності застосування котирувальних агентств, аналізу премій трейдерів тощо.

Експертна спільнота визнає лідерство Kernel і його групи у питаннях податкової відкритості, галузевого лобізму, якісної аналітики та інвестиційної

привабливості. Особливість ТЦУ в агросекторі полягає у великому обсязі контрольованих операцій з відкладеним терміном розрахунків, преміальним впливом трейдерів, суб'єктивних факторах оцінки якості, логістики тощо — всі ці моменти знаходять практичне відображення в деталізованій документації Kernel Trade й використовуються у роботі ДПС.

Kernel як міжнародна група охоплює підприємства у Європі, Кіпрі, Люксембурзі й Україні, виконуючи трирівневу звітність не лише з українськими, а й закордонними податковими органами. Консолідований підхід до застосування політики ТЦУ, автоматизоване управління внутрішньогруповими цінами, прозорий облік премій трейдерів і деталізована функціональна оцінка ролі кожного підрозділу дозволяє компанії ефективно працювати навіть у високоризикових юрисдикціях і відстоювати свою позицію у транснаціональних податкових перевітках.

Досвід переходу на хмарні аналітичні рішення (Dynamics 365 Business Central), активної роботи з міжнародними аудиторами та уніфікації правил внутрішнього аудит–контролю в усіх юрисдикціях також забезпечує відповідність стандартам ОЕСР та європейським правилам. Kernel брала активну участь у пілотах з автоматичного обміну СbCR, що у практиці України досі є винятком.

Практика ТОВ «КЕРНЕЛ–ТРЕЙД» у сфері трансфертного ціноутворення повністю відповідає як вимогам чинного законодавства України (ПКУ, профільні накази), так і міжнародним стандартам (ОЕСР, BEPS, вимоги до трирівневої документації, СbCR). Компанія демонструє високий рівень прозорості, цифровізації та інтеграції облікових, аудиторських і комплаєнс–процесів.

Сильними сторонами є централізована система обліку та аналітики, автоматизована підготовка документації, системна робота департаменту внутрішнього аудиту, залучення зовнішніх експертів для супроводу перевірок, регулярний внутрішній self–assessment та гнучке реагування на зміни законодавства.

2.2. Організація обліку операцій, що підпадають під контроль трансфертного ціноутворення

У контексті аграрного бізнесу, де ринкові умови є надзвичайно волатильними, ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» реалізує комплексну систему забезпечення відповідності принципу «втягнутої руки» через багаторівневу інтеграцію облікових, аналітичних та управлінських процесів. Одним із ключових викликів для компанії є обґрунтування ринковості цін на продукцію, яка реалізується в умовах значних сезонних коливань, впливу глобальних біржових котирувань та нестабільності логістичних витрат. Для цього компанія застосовує внутрішні алгоритми перевірки рентабельності, які базуються на порівнянні фактичних показників валового прибутку з діапазонами, отриманими з баз даних зіставних компаній, таких як RoyaltyStat, TP Catalyst, Amadeus та інші.

Інтеграція трансфертного ціноутворення з управлінським обліком здійснюється через модулі ERP-системи, що дозволяє не лише фіксувати контрольовані операції, а й оперативно аналізувати їх вплив на фінансові результати. Наприклад, при формуванні бюджету на сезон компанія враховує очікувану рентабельність за кожним напрямом діяльності, а також коригує внутрішні ціни з урахуванням біржових прогнозів, витрат на логістику та маркетинг. Це дозволяє забезпечити відповідність принципу «втягнутої руки» ще на етапі планування, а не лише постфактум у звітності.

Для аналізу зіставних операцій ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» використовує спеціалізовані ІТ-рішення, які дозволяють автоматично формувати вибірку компаній-аналогів за критеріями галузі, географії, обсягу діяльності та фінансових показників. Система також враховує коригувальні фактори, зокрема функціональні відмінності, ризики, використання активів, що дозволяє підвищити точність розрахунку ринкового діапазону. У разі відсутності достатньої кількості зіставних даних, компанія застосовує внутрішні моделі оцінки рентабельності, погоджені з зовнішніми консультантами.

Реакція на запити ДПС України є частиною внутрішньої процедури контролю якості трансфертної документації. У компанії функціонує окремий підрозділ, відповідальний за взаємодію з контролюючими органами, який забезпечує своєчасне надання документів, пояснень та обґрунтувань. У разі запиту про підтвердження ринковості цін, компанія надає деталізовані розрахунки, включаючи функціональний аналіз, порівняльну таблицю зіставних компаній, опис методології вибору методу ТЦУ та пояснення щодо коригувань.

Адаптація до змін у законодавстві та міжнародних вимогах є постійним процесом. Зокрема, після оновлення критеріїв контрольованості у 2025 році, компанія переглянула внутрішню політику ТЦУ, розширила перелік операцій, що підлягають аналізу, та внесла зміни до структури локального файлу. Крім того, у зв'язку з посиленням вимог до прозорості групових структур, ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» оновило майстер-файл, включивши додаткову інформацію про функціональний розподіл між компаніями групи, ризики та використання нематеріальних активів.

Важливим елементом стало впровадження системи внутрішнього моніторингу трансфертних ризиків, яка дозволяє виявляти операції з потенційним відхиленням від ринкових умов ще до завершення звітного періоду. Такий підхід дозволяє не лише знизити ризик донарахувань, а й забезпечити стратегічну гнучкість у ціноутворенні, що є критично важливим для аграрного бізнесу, де умови змінюються щоденно.

У частині бухгалтерського обліку ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» веде детальну аналітику щодо кожної контрольованої операції із використанням можливостей ERP-системи SAP, що адаптована до вимог трансфертного ціноутворення. Для таких операцій у системі створені окремі субрахунки, які дозволяють вести облік доходів, витрат, нарахованих премій, бонусів, коригувань та внутрішньогрупових розрахунків у розрізі контрагентів-нерезидентів, юрисдикцій та видів активності. Первинні документи (договори, інвойси, акти виконаних робіт, митні декларації) підкріплюють кожну господарську операцію та зберігаються в електронному архіві,

інтегрованому з бухгалтерською системою. Операції, що підпадають під ТЦУ, обов'язково мають позначення «контрольована», що активує внутрішні механізми перевірки правильності застосованого методу ціноутворення та розрахунку рентабельності.

Усі бухгалтерські записи відповідають принципу нарахування (accrual basis) згідно з НП(С)БО 15 «Дохід» і МСФЗ 15, що дозволяє точно визначати момент виникнення доходу чи витрат для подальшої аналітики в межах трансфертного аналізу. Крім того, внутрішня політика обліку ТЦУ регламентує періодичність звірок, форми внутрішніх реєстрів і процедуру узгодження облікових показників із ТЦ-документацією, що забезпечує безперервний контроль та відповідність законодавчим вимогам у режимі реального часу.

Таким чином, організація обліку контрольованих операцій у ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» демонструє високий рівень адаптивності, технологічної зрілості та відповідності міжнародним стандартам. Компанія не лише виконує формальні вимоги законодавства, а й активно впроваджує інструменти управління трансфертними ризиками, що дозволяє їй залишатися конкурентоспроможною на глобальному ринку та підтримувати довіру з боку регуляторів і партнерів.

2.3. Аналітична оцінка впливу трансфертного ціноутворення на фінансові результати підприємства

Практика трансфертного ціноутворення (ТЦУ) в аграрному бізнесі України вже давно не лише інструмент податкового контролю, а й стратегічний важіль ефективного управління фінансами, забезпечення прозорості міжнародних операцій та конкурентоспроможності компаній. ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД», як структурна одиниця міжнародної групи Kernel Holding S.A., є одним із ключових гравців аграрного експорту України, регулярно знаходячись у топі за доходами та обсягами зовнішньоекономічних операцій. Європейські регуляторні тренди, зростання судових спорів у податковій площині й ускладнення глобального бізнес-

середовища мотивують аграрні компанії використовувати ТЦУ не лише задля дотримання формальних вимог законодавства, а як інструмент оптимізації прибутковості, рентабельності, оподаткування і управлінських рішень.

Мета цього розділу - розкрити, як трансфертне ціноутворення впливає на актуальні фінансові показники ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД», враховуючи його позицію у міжнародній групі Kernel Holding S.A., масштаб контрольованих операцій, сезонність агровиробництва, біржові та логістичні чинники, актуальні законодавчі зміни та судову практику. Основний акцент зроблено на практичних наслідках ТЦУ для компанії: вплив на прибутковість (ROA, ROE), структуру формування фінрезультату, податкові зобов'язання, зміст управлінської звітності, документальне забезпечення, агросезонні та ринкові коригування, використання премій/знижок, вибір методів оцінки й галузевий бенчмаркінг. Аналіз спирається на кейсову фінансову звітність, актуальні тендерні та біржові дані, експертну літературу та чинні регуляторні документи.

ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» – найбільший в Україні експортер та трейдер соняшnikової олії й зернових, компанія з вертикально-інтегрованою структурою. Входить до міжнародного холдингу Kernel (центр – Люксембург), має розгалужену мережу дочірніх і афілійованих підприємств в Україні та за кордоном, оперує власною інфраструктурою: елеваторами, терміналами, спеціалізованим рухомим складом і автотранспортом. Середня чисельність персоналу компанії в останні роки становить 700-900 осіб, основна виробнича діяльність розгорнута на об'єктах у Тернопільській, Одеській, Миколаївській, Полтавській, Харківській областях України.

Валовий дохід ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» у 2023 році перевищив 62 млрд грн, у 2022-му – 67,9 млрд грн. Основними джерелами формування фінансового потенціалу є:

- експортна виручка (соняшnikова олія, зернові);
- внутрішні продажі (насіння, шрот, агротехнічна продукція);
- інвестиційна діяльність (вкладення у дочірні компанії, інфраструктуру).

Обсяг і склад активів (у 2024 році – 59,9 млрд грн) забезпечують гнучкість структури фінансового потоку та дозволяють ефективно застосовувати моделі ТЦУ між підконтрольними компаніями, зокрема для оптимізації із урахуванням сезонності, біржової волатильності й змін валютних курсів.

Компанія фіксує вагомі обсяги контрольованих операцій (КО): експорт/реекспорт продукції на адресу пов'язаних та афілійованих нерезидентів, внутрішньогрупові логістичні й агентські угоди, лізинг, фінансування, купівля сировини. Загальний обсяг КО за 2024 рік складає сотні мільйонів доларів і є базою для застосування регуляторних вимог ТЦУ (при доході > 150 млн грн і/або обсягу КО > 10 млн грн на контрагента). Особливу увагу слід приділяти експортним поставкам олії та зерна через дочірні компанії у Кіпрі, Люксембурзі, використанню офшорних та низькоподаткових юрисдикцій.

З урахуванням високої частки зовнішньоекономічних операцій у структурі доходів ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД», трансфертне ціноутворення (ТЦУ) відіграє ключову роль у формуванні його фінансових результатів. Дані фінансової звітності за 2022–2024 роки свідчать про значні коливання чистого доходу, валового та операційного прибутку, що зумовлено як зовнішніми (біржова кон'юнктура, валютні ризики, логістичні витрати), так і внутрішніми факторами — зокрема політикою внутрішньогрупового ціноутворення (таблиця 2.2).

Таблиця 2.2.

Фінансові показники за 2022–2024 роки

Показник	2022	2023	2024	Абсолютне відхилення		Темп зростання	
				2023/2022 (млн грн)	2024/2023 (млн грн)	2023/2022 (%)	2024/2023 (%)
Чистий дохід від реалізації	67 926	62 057	90 926	-5 869	+28 869	-8,64%	+46,52%
Валовий прибуток	16 315	13 736	14 695	-2 579	+959	-15,81%	+6,98%
Операційний прибуток	12 301	8 475	7 251	-3 826	-1 223	-31,11%	-14,44%
Чистий прибуток	5 138	4 373	5 415	-765	+1 042	-14,89%	+23,82%

Джерело: складено автором за даними компанії

Аналіз свідчить, що попри падіння ключових показників у 2023 році, у 2024-му підприємство демонструє відновлення прибутковості, зокрема за рахунок росту чистого доходу на 46,5% і збільшення чистого прибутку на 23,8%. Така динаміка свідчить про ефективну адаптацію трансфертної політики до нових економічних умов і вдалу оптимізацію структури внутрішньогрупового ціноутворення.

У процесі оцінки впливу трансфертного ціноутворення на фінансові результати підприємства ключовим етапом є аналіз показників рентабельності, які відображають ефективність використання ресурсів та здатність компанії генерувати прибуток у межах контрольованих операцій. Саме ці показники — рентабельність продажів, валова маржа, операційна рентабельність — є базою для застосування методів трансфертного ціноутворення, зокрема методу чистого прибутку або методу рентабельності витрат. Вони дозволяють обґрунтувати відповідність внутрішньогрупових цін принципу «витягнутої руки» та визначити допустимі діапазони прибутковості для зіставних компаній (табл.2.3).

Таблиця 2.3.

Показники рентабельності підприємства

Показник	2022	2023	2024	Абсолютне відхилення	
				2023/2022	2024/2023
Валова рентабельність	24,02	22,13	16,16	-1,88	-5,97
Рентабельність продукції	28,12	24,88	17,48	-3,24	-7,40
Операційна рентабельність	18,11	13,66	7,98	-4,45	-5,68
Чиста рентабельність	7,56	7,05	5,96	-0,52	-1,09

Джерело: складено автором за даними компанії

Валова рентабельність знизилась на 6 п.п. — це свідчить про зростання собівартості або продаж продукції з нижчою маржею.

Операційна рентабельність впала ще більше — на 5,68 п.п., що вказує на суттєве зростання операційних витрат (логістика, адміністративні витрати, маркетинг).

Чиста рентабельність знизилась помірно — лише на 1,09 п.п. Попри зростання виручки на 47%, компанія працювала з нижчою ефективністю — майже

всі показники рентабельності істотно знизились, що свідчить про тиск на маржу, зростання витрат та зниження цінової сили.

Однак рентабельність — це лише один аспект фінансової стійкості підприємства. У контексті трансфертного ціноутворення не менш важливим є аналіз показників ліквідності, які демонструють здатність компанії своєчасно виконувати свої зобов'язання, підтримувати платоспроможність та забезпечувати стабільність грошових потоків. Саме ліквідність визначає, наскільки підприємство готове до податкових коригувань, донарахувань, штрафів або необхідності оперативного перегляду трансфертної політики.

Ризик ліквідності виникає при загальному фінансуванні діяльності Товариства та управлінні її платоспроможністю. Товариство забезпечує ліквідність на достатньому рівні, підтримуючи відповідні резерви, рахунки в банках та можливість одержання кредитів, через постійний моніторинг поточного та майбутнього руху грошових коштів, та співставлення строків реалізації фінансових активів та погашення зобов'язань.

Позиція ліквідності Компанії ретельно контролюється та управляється. Компанія має розроблений детальний процес бюджетування та прогнозування грошових коштів, щоб забезпечити наявність у неї належних грошових коштів для виконання своїх платіжних зобов'язань.

У загальному випадку підприємство конвертує свої оборотні активи в грошову форму, а ці гроші вже використовуються для покриття зобов'язань. Оцінити ліквідність і платоспроможність підприємства можна, порівнявши ці елементи балансу.

Коефіцієнт поточної ліквідності (коефіцієнт покриття) характеризує достатність оборотних активів підприємства для погашення своїх боргів та показує, скільки грошових одиниць оборотних активів припадає на кожен грошову одиницю короткострокових зобов'язань. Показник поточної ліквідності дорівнює 1,52. Показник знаходиться в нормі, що свідчить про стабільний стан

платоспроможності, адже оборотних активів достатньо для того, щоб відповісти за поточними зобов'язаннями.

На підприємстві станом на 31.12.2024 р. наявні такі види оборотних активів та поточних зобов'язань (табл 2.4):

Таблиця 2.4.

**Структура оборотних активів та поточних зобов'язань станом на
31.12.2024**

Найменування	Од. виміру	Сума на 31.12.2024
Запаси	млн грн	9 145
Поточна дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	млн грн	26 667
Поточна дебіторська заборгованість за виданими авансами	млн грн	3 611
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	млн грн	2 932
Інша поточна дебіторська заборгованість	млн грн	128
Поточні фінансові інвестиції	млн грн	7 458
Гроші та їх еквіваленти	млн грн	4 202
Всього	млн грн	54 142
Короткострокові кредити банків	млн грн	6 943
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	млн грн	2 272
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунки з бюджетом	млн грн	0,154
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунки з оплати праці	млн грн	6
Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	млн грн	6
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	млн грн	877
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	млн грн	2 509
Поточні забезпечення	млн грн	581
Інші поточні зобов'язання	млн грн	22 330
Всього	млн грн	35 525

Джерело: складено автором за даними компанії

На підставі даних таблиці 2.4, що відображають склад і структуру оборотних активів та поточних зобов'язань, доцільно здійснити розрахунок основних коефіцієнтів ліквідності. Це дозволить об'єктивно оцінити здатність підприємства своєчасно покривати свої фінансові зобов'язання та забезпечувати

платоспроможність, що є особливо важливим у контексті трансфертного ціноутворення та пов'язаних із ним податкових ризиків.

Таблиця 2.5.

Ключові фінансові коефіцієнти компанії

№	Показник	Значення	Норма / Коментар
1	Загальна ліквідність	1,52	>1,2 – добрий рівень
2	Швидка ліквідність	1,27	>1 – стабільна платоспроможність
3	Абсолютна ліквідність	0,12	0,2–0,3 – недостатній рівень
4	Коефіцієнт автономії	0,41	>0,3 – підприємство фінансово стійке
5	Фінансовий леверидж	1,46	<1,5 – допустимий рівень навантаження
6	ROA (рентабельність активів)	9,8 %	вище середнього рівня
7	ROE (рентабельність власного капіталу)	20,87 %	свідчить про високу ефективність
8	Операційна маржа	8,8 %	стабільна прибутковість операцій

Джерело: складено автором за даними компанії

Ліквідність ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» перебуває на задовільному рівні, що є важливою передумовою для стабільного функціонування системи трансфертного ціноутворення. Наявність достатніх оборотних активів (коефіцієнт загальної ліквідності – 1,52) забезпечує здатність підприємства своєчасно розраховуватись за поточними зобов'язаннями, що особливо критично у разі податкових донарахувань або необхідності виправлення умов контрольованих операцій. Водночас низький рівень абсолютної ліквідності (0,12) сигналізує про потребу у підвищенні обсягу високоліквідних активів для оперативного реагування на податкові ризики у сфері ТЦУ.

Фінансова стійкість компанії характеризується належною структурою капіталу (коефіцієнт автономії – 0,41), що створює сприятливі умови для реалізації політики ТЦУ без надмірної залежності від зовнішнього фінансування. Проте показник фінансового левериджу (1,46) свідчить про зростання боргового навантаження, що може вплинути на внутрішньогрупові ціни та структуру розподілу прибутку між пов'язаними особами, зокрема при визначенні рентабельності за методами ТЦУ.

Рентабельність діяльності, зокрема рентабельність активів (ROA – 9,8%) та власного капіталу (ROE – 20,87%), вказує на ефективне управління внутрішніми ресурсами. Це дозволяє обґрунтовано формувати цінову політику у межах міжнародної групи компаній, дотримуючись принципу «витягнутої руки». Висока рентабельність також є доказовою базою для захисту внутрішньогрупових цін у разі податкових перевірок, особливо за методами «чистого прибутку» чи «розподілення прибутку».

Операційна ефективність (операційна маржа – 8,8%) підтверджує стабільність внутрішніх процесів, що є ключовим фактором для прогнозованості трансфертних розрахунків. Здатність компанії утримувати прибутковість навіть в умовах зростання витрат дозволяє забезпечити стійкість функціональних профілів пов'язаних осіб, що є важливим для обґрунтування вибору методу ТЦУ та допустимого діапазону рентабельності.

Узагальнюючи проведені дослідження, слід зазначити, що трансфертне ціноутворення відіграє ключову роль у формуванні фінансової стратегії та результатів ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД». Компанія демонструє високий рівень адаптивності до регуляторних змін, забезпечуючи відповідність принципу «витягнутої руки» у всіх контрольованих операціях. Це особливо актуально для аграрного сектору, де високий рівень сезонності, логістичних викликів та волатильності біржових цін створює підвищене навантаження на механізми ціноутворення.

Загалом, трансфертне ціноутворення у ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» інтегровано не як формальна вимога, а як інструмент стратегічного управління прибутковістю, податковими ризиками та фінансовою стабільністю, що повністю відповідає сучасним підходам до побудови ефективної моделі корпоративного управління у глобальному бізнес-середовищі.

РОЗДІЛ 3

АУДИТ ОПЕРАЦІЙ З ТРАНСФЕРТНИМ ЦІНОУТВОРЕННЯМ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

3.1. Міжнародний досвід аудиту трансфертного ціноутворення

Трансфертне ціноутворення є однією з ключових сфер міжнародного податкового регулювання, що визначає правила встановлення цін у контрольованих операціях між пов'язаними особами. З огляду на глобалізацію бізнесу, зростання ролі транснаціональних корпорацій та цифровізацію економіки, питання ефективного аудиту ТЦУ набувають особливої актуальності для забезпечення фіскальної безпеки держав, запобігання розмиванню податкової бази та виведенню прибутків з-під оподаткування. У цьому контексті міжнародний досвід, зокрема рекомендації ОЕСР, ООН, ЄС, а також практики провідних країн світу, стають орієнтиром для формування національних підходів до контролю та аудиту ТЦУ.

Аудит ТЦУ є стратегічним інструментом забезпечення фіскальної безпеки, оскільки дозволяє протидіяти штучному заниженню податкових зобов'язань, виявляти схеми переміщення прибутку до низькоподаткових юрисдикцій та мінімізувати втрати бюджету. Як зазначає С. Качула, результативний контроль ТЦУ створює умови для унеможливлення широкого розповсюдження податкових порушень і забезпечує адекватний рівень оподаткування, що є особливо важливим в умовах воєнного стану та обмеженості зовнішніх джерел фінансування.

За даними Державної податкової служби України, лише за 2013–2017 рр. обсяг контрольованих операцій становив близько 10,4 млрд грн, проте предметом контролю стали лише 6 млрд грн. Внаслідок аудиту ТЦУ у 2022–2024 рр. було відшкодовано 181,1 млн грн втрат бюджету, а загальна сума донарахованого податку на прибуток за результатами перевірок принципу «витягнутої руки» склала 14,94 млрд грн.

Відсутність належного контролю з боку податкових органів, як підкреслюють О. Посаднєва та Л. Сідельникова, призводить до зростання масштабів ухилення від оподаткування, а належний аудит ТЦУ сприяє досягненню соціально-економічної справедливості. М. Пасічний відзначає, що ефективне регулювання ТЦУ забезпечує не лише фіскальну стабільність, а й сприяє ринковій експансії, зростанню людського капіталу та ефективності використання ресурсів.

Сучасна практика аудиту ТЦУ базується на ризик-орієнтованому підході, що дозволяє ефективніше використовувати обмежені ресурси контролюючих органів та зосереджувати увагу на операціях з високим ризиком розмивання податкової бази. Використання індикаторів ризику, розроблених на основі міжнародних стандартів, дозволяє підвищити результативність перевірок та зменшити кількість необґрунтованих втручань у діяльність платників податків.

Принцип «витягнутої руки» (англ. *arm's length principle*, ALP) є фундаментальною вимогою міжнародного податкового права, згідно з якою умови операцій між пов'язаними особами повинні відповідати умовам, що встановлюються між незалежними сторонами на відкритому ринку. Цей принцип закріплений у ст. 9 Модельної конвенції ОЕСР та імплементований у законодавства більшості країн світу.

Історично принцип виник у США (*War Revenue Act*, 1917), а згодом був розвинений у європейському підході та закріплений у міжнародних угодах, зокрема у Мексиканській конвенції 1943 р. та Модельній конвенції ОЕСР 1963 р.

Керівництво ОЕСР з трансфертного ціноутворення визначає п'ять основних методів для перевірки відповідності принципу «витягнутої руки»: метод порівняльної неконтрольованої ціни (CUP), метод ціни перепродажу (RPM), витратний метод (CPM), метод чистого прибутку (TNMM) та метод розподілу прибутку (PSM). Вибір методу залежить від характеру операції, наявності зіставних даних та функціонального аналізу сторін.

Попри широке застосування, принцип «витягнутої руки» має низку недоліків: складність пошуку зіставних операцій, значні адміністративні витрати, можливість

мінімізації податків через складні схеми. Як зазначає Лоррейн Еден, принцип ігнорує вигоди від економії на масштабах та синергії, що ускладнює порівняння з незалежними компаніями. Унікальні активи, цифрові послуги та інші сучасні бізнес-моделі створюють додаткові виклики для застосування ALP.

Керівництво ОЕСР з трансфертного ціноутворення є основним міжнародним стандартом, що визначає підходи до аналізу контрольованих операцій, вибору методів, проведення функціонального та економічного аналізу, а також вимоги до документації. Керівництво містить детальні рекомендації щодо аналізу ризиків, застосування принципу «витагнутої руки», розподілу прибутку, оцінки нематеріальних активів, фінансових операцій тощо.

Практичний посібник ООН з трансфертного ціноутворення для країн, що розвиваються (2021) адаптує міжнародні стандарти до специфіки країн із обмеженими ресурсами, акцентуючи увагу на простоті процедур, розвитку інституційної спроможності та врахуванні локальних особливостей.

ЄС активно гармонізує підходи до ТЦУ, зокрема через Кодекс поведінки щодо документації (2006), Директиву BEFIT (2023) та впровадження публічного Country-by-Country Reporting (CbCR) для підвищення прозорості діяльності транснаціональних компаній.

Сучасна практика аудиту ТЦУ активно використовує цифрові технології для автоматизації аналізу великих масивів даних, ідентифікації аномалій, підвищення ефективності перевірок. Застосування штучного інтелекту, аналітичних платформ та автоматизованих систем дозволяє підвищити якість аудиту та знизити адміністративні витрати.

Міжнародна практика виділяє такі категорії індикаторів ризику ТЦУ (таблиця 3.1.).

Використання такого переліку дозволяє ефективно ідентифікувати операції з підвищеним ризиком та оптимізувати ресурси аудиту.

Категорії індикаторів ризику ТЦУ

Категорія індикаторів	Приклади
Кількісні показники	Переважають обсягів контрольованих операцій над неконтрольованими; суттєва частка операцій з контрагентами з низькоподаткових юрисдикцій; значне відхилення показників рентабельності від середньогалузевих
Ознаки поведінки	Нерозкриття інформації про пов'язаних осіб; відсутність чіткої політики ТЦУ; агресивне податкове планування
Транзакційні ознаки	Умови операції свідчать про високий ризик зниження доходів
Змішані	Поєднання ознак з кількох категорій
Інші	Неможливо віднести до попередніх категорій

Джерело: складено автором на основі

Ризик-орієнтований підхід передбачає використання автоматизованих систем для ранжування платників податків за рівнем ризику, інтеграцію процесів ідентифікації ризиків у загальну систему податкового контролю, а також розробку методичних рекомендацій для посадових осіб.

У США аудит ТЦУ регулюється розділом 482 Податкового кодексу та відповідними регламентами. Визначено широкий спектр методів, застосовується принцип «найкращого методу», відсутня жорстка ієрархія. Значна увага приділяється документації, існує програма попередніх цінових угод (АРА), а також суворі штрафи за порушення (20–40% від суми донарахування).

У Німеччині з 2025 року введено обов'язкову «матрицю транзакцій» як частину документації, що підтримує ризик-орієнтований підхід до аудиту. Вимоги до master file, local file таCbCR гармонізовані з BEPS Action 13. Штраф за неподання матриці – 5 000 євро, за несвоєчасне подання документації – 100 євро за день (до 1 млн євро).

Нідерланди відзначаються активною практикою укладання двосторонніх АРА, впровадженням Amount B (спрощений підхід для дистрибуції), публічногоCbCR, а також суворим підходом до документування та доведення ринковості операцій. Судова практика підкреслює важливість якісної документації та прозорості у взаємодії з податковими органами.

Франція дотримується принципу «вितягнутої руки», використовує всі методи ОЕСР, не встановлює ієрархії методів, активно застосовує АРА, суворо карає за порушення (штрафи до 0,5% від суми операцій або 5% від донарахування, мінімум 50 000 євро на рік). Вимоги до документації охоплюють master file, local file, CbCR та публічний CbCR для великих груп.

Індія впровадила власну систему ТЦУ у 2001 р., активно використовує АРА (641 угода до 2024 р.), МАР, вторинні коригування, безпечні гавані, інтерквартильний діапазон. Особливістю є суворий підхід до документування, регулярні судові спори, а також акцент на локальних особливостях (наприклад, location savings).

ПАР застосовує принцип «вितягнутої руки», master file, local file, CbCR, АРА, МАР, суворі штрафи, акцент на прозорості та обміні інформацією. Особливістю є інтеграція митного та податкового контролю, а також активна участь у міжнародних ініціативах щодо гармонізації правил ТЦУ.

Бразилія до 2023 р. використовувала унікальні методи з фіксованими маржинальними надбавками (resale price, cost plus), однак наразі відбувається повна гармонізація з принципом «вितягнутої руки» та стандартами ОЕСР, впроваджуються master file, local file, CbCR, АРА, а також спеціальні вимоги до операцій з товарами (RTC 2.0).

Для кращого розуміння особливостей міжнародного досвіду доцільно порівняти підходи окремих країн до аудиту трансфертного ціноутворення за ключовими критеріями (табл. 3.2.)

Таблиця 3.2.

Порівняльна таблиця підходів до аудиту ТЦУ

Країна	Принцип	Методи	Документація	АРА	Штрафи	Особливості
1	2	3	4	5	6	7
США	ALP	Всі ОЕСР + CPM	CbCR, без master/local file	Так	20–40%	Best method, суворі штрафи

1	2	3	4	5	6	7
Німеччина	ALP	Всі ОЕСР	Master, Local, CbCR, матриця транзакцій	Так	5 000 євро+	Автоматизація, ризик-орієнтований аудит
Нідерланди	ALP	Всі ОЕСР	Master, Local, CbCR, публічний CbCR	Так	Високі	Amount B, активна судова практика
Франція	ALP	Всі ОЕСР	Master, Local, CbCR, публічний CbCR	Так	0,5–5%	Акцент на АРА, суворі штрафи
Індія	ALP	Всі ОЕСР + локальні	Master, Local, CbCR	Так	Високі	Вторинні коригування, location savings
ПАР	ALP	Всі ОЕСР	Master, Local, CbCR	Так	Високі	Інтеграція з митницею
Бразилія	ALP (з 2023)	Всі ОЕСР	Master, Local, CbCR, RTC 2.0	Так	Високі	Перехід від фіксованих маржин

Джерело: розроблено автором на основі [37]

Впровадження автоматизованих аналітичних систем, обміну інформацією в режимі реального часу, інтеграції з міжнародними податковими платформами (наприклад, CbC MCAA, CRS MCAA, NCTS) є ключовими тенденціями сучасного адміністрування ТЦУ. Це дозволяє підвищити ефективність контролю, знизити адміністративні витрати та забезпечити прозорість.

Штучний інтелект (AI) та машинне навчання використовуються для аналізу великих масивів даних, ідентифікації аномалій, оцінки ризиків та підвищення якості аудиту. Досвід Австралії, Канади, Великої Британії та ЄС свідчить про ефективність AI у підвищенні результативності перевірок та зниженні навантаження на бізнес.

Країни, що розвиваються, стикаються з низкою викликів у сфері аудиту ТЦУ:

- Брак зіставних даних – складність пошуку локальних порівняльних операцій, особливо для унікальних або цифрових бізнес-моделей.
- Обмеженість інституційної спроможності – нестача кваліфікованих кадрів, ресурсів, досвіду для проведення складних перевірок.

➤ Складність законодавства – надмірна складність міжнародних стандартів, що не завжди враховують локальні особливості та можливості адміністрування.

➤ Вплив цифровізації – нові бізнес-моделі, цифрові послуги, нематеріальні активи ускладнюють застосування традиційних методів ТЦУ.

Шляхи подолання:

✓ Розвиток інституційної спроможності – навчання персоналу, створення спеціалізованих підрозділів, залучення міжнародної технічної допомоги (наприклад, Tax Inspectors Without Borders).

✓ Спрощення процедур – адаптація міжнародних стандартів до локальних умов, впровадження спрощених методів для малих операцій, використання safe harbours.

✓ Цифровізація – впровадження автоматизованих систем, обмін інформацією, використання аналітичних платформ для аналізу ризиків та підвищення прозорості.

✓ Міжнародна співпраця – участь у глобальних ініціативах (BEPS, СьСР, МАР), обмін досвідом та інформацією з іншими країнами.

За оцінками ОЕСР, щорічні втрати державних бюджетів від BEPS (розмивання податкової бази та виведення прибутків) становлять від 4% до 10% світових надходжень від податку на прибуток, або 100–240 млрд дол. США (за даними 2014 р.). Інші дослідження оцінюють ці втрати у 200–500 млрд дол. США на рік.

В Україні щорічні втрати від розмивання податкової бази оцінюються у понад 650 млн дол. США, з яких 96% припадає на транснаціональні корпорації. За 2013–2023 рр. платники податків подали близько 21 тис. звітів про контрольовані операції на суму понад 21 трлн грн. За результатами перевірок донараховано понад 3,5 млрд грн податку на прибуток, зменшено збитків на 15,8 млрд грн.

Міжнародний досвід аудиту трансфертного ціноутворення демонструє, що ефективний контроль у цій сфері є ключовим чинником забезпечення фіскальної

безпеки, протидії розмиванню податкової бази та виведенню прибутків з-під оподаткування. Принцип «витагнутої руки», закріплений у Керівництві ОЕСР, залишається основою для більшості країн, хоча його застосування супроводжується низкою викликів, особливо для країн, що розвиваються.

Порівняльний аналіз підходів у США, Німеччині, Нідерландах, Франції, Індії, ПАР, Бразилії свідчить про різноманіття інструментів, акцент на ризик-орієнтованому аудиті, автоматизації, розвитку інституційної спроможності та міжнародній співпраці. Для України актуальним є подальше впровадження міжнародних стандартів, розвиток цифрових інструментів, підвищення кваліфікації персоналу та гармонізація законодавства з урахуванням локальних особливостей.

З огляду на сучасні виклики, Україна має всі можливості для адаптації найкращих міжнародних практик, що дозволить підвищити ефективність аудиту ТЦУ, забезпечити стабільність надходжень до бюджету та сприяти інтеграції у глобальну економічну спільноту.

3.2. Методика аудиту операцій з трансфертного ціноутворення у вітчизняних підприємствах

Трансфертне ціноутворення (ТЦУ) є одним із ключових інструментів податкового контролю у глобалізованій економіці, особливо для країн із значним обсягом міжнародної торгівлі та інвестицій, таких як Україна. В умовах інтеграції до світових ринків та імплементації стандартів Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР), українське законодавство та практика аудиту ТЦУ зазнають постійних змін і вдосконалення. З 2024–2025 років в Україні відбулися суттєві оновлення нормативно-правової бази, методичних підходів Державної податкової служби (ДПС) до аудиту ТЦУ, а також впроваджено нові цифрові рішення для підвищення ефективності контролю.

Законодавче регулювання ТЦУ в Україні базується насамперед на статті 39 Податкового кодексу України (ПКУ), яка визначає поняття контрольованих операцій, критерії пов'язаності осіб, принцип «вितягнутої руки» та методи визначення ринкових цін у внутрішньогрупових транзакціях. У 2024–2025 роках відбулися суттєві зміни, спрямовані на гармонізацію українських правил із міжнародними стандартами та підвищення прозорості податкового контролю.

З 1 січня 2025 року набули чинності зміни, передбачені Законом України № 3813-IX від 18.06.2024, які розширили критерії пов'язаності осіб, запровадили економічний критерій пов'язаності, оновили перелік держав (територій), операції з резидентами яких підлягають контролю, а також підвищили штрафи за порушення вимог ТЦУ. Зокрема, нижня межа частки володіння корпоративними правами для визначення пов'язаності збільшена з 20% до 25%, а також введено критерії економічної пов'язаності, які враховують обсяги доходів або придбань у нерезидентів.

Постановою Кабінету Міністрів України № 1505 від 27.12.2024 оновлено Перелік держав (територій), операції з резидентами яких підлягають контролю з ТЦУ, скоротивши його з 78 до 46 країн. Водночас, для окремих організаційно-правових форм нерезидентів залишаються специфічні вимоги, навіть якщо країна їх реєстрації виключена з переліку.

Контрольованими визнаються операції, що відповідають двом основним критеріям: річний дохід платника податків перевищує 150 млн грн (без непрямих податків), а обсяг операцій з кожним контрагентом-нерезидентом — понад 10 млн грн за рік. Для постійних представництв нерезидентів застосовується лише другий критерій.

З 2025 року розширено поняття пов'язаних осіб за рахунок економічної пов'язаності: якщо доходи від реалізації продукції одному нерезиденту становлять 75% і більше від доходів від усіх нерезидентів та не менше 50% від загального доходу, або вартість придбань у такого нерезидента — 75% і більше від закупівель

у всіх нерезидентів та не менше 50% від загальної вартості придбань, операції визнаються контрольованими.

Відповідно до Закону № 4112-IX від 04.12.2024, з 2025 року підвищено штрафи за неподання або несвоєчасне подання звітності з ТЦУ. Зокрема, за неподання повідомлення про участь у міжнародній групі компаній (МГК) штраф збільшено до 100 прожиткових мінімумів (ПМ), за несвоєчасне подання — до 50 ПМ за кожен день прострочення, а за несвоєчасне декларування контрольованих операцій — до 300 ПМ або 0,5% від обсягу незадекларованих операцій (менше з двох значень).

Аудит операцій з трансфертного ціноутворення в Україні здійснюється у формі документальної позапланової перевірки, метою якої є встановлення відповідності умов контрольованих операцій принципу «витягнутої руки» та запобігання заниженню податкової бази. Підставами для проведення перевірки є подання звіту про контрольовані операції, надання документації з ТЦУ на запит ДПС, виявлення невідповідності принципу «витягнутої руки» під час моніторингу, неподання або подання з порушенням звітності, а також подання скарги або заяви про коригування.

Тривалість перевірки може сягати 18 місяців із можливістю продовження ще на 12 місяців у разі необхідності отримання інформації від іноземних компетентних органів або проведення експертизи. Строк позовної давності для перевірок з питань ТЦУ становить 2555 днів (понад 7 років), що вимагає від підприємств зберігати всю документацію протягом цього періоду.

З 2024 року ДПС України активно впроваджує сучасні аналітичні та цифрові інструменти для підвищення ефективності аудиту ТЦУ. Зокрема, впроваджено автоматизовану систему Big Data TP — унікальне IT-рішення для аналізу ризиків з трансфертного ціноутворення, що використовує понад 100 алгоритмів обробки даних, аналізує податкову, фінансову, митну звітність, а також інформацію з міжнародних аналітичних ресурсів.

Big Data TP дозволяє ідентифікувати ризикові операції, аналізувати рентабельність, ліквідність, платоспроможність, ділову активність платників податків, порівнювати ціни та показники рентабельності з галузевими стандартами та біржовими котируваннями. Це сприяє підвищенню рівня добровільного податкового комплаєнсу та мінімізації впливу людського фактору на процес контролю.

Крім того, впроваджено підсистему «Автоматичний обмін податковою інформацією» (АОП) у складі ІКС «Міжнародний автоматичний обмін інформацією», що забезпечує автоматизований обмін звітами у розрізі країн (CbC) між Україною та іноземними юрисдикціями, підвищуючи ефективність аналізу діяльності міжнародних груп компаній.

ДПС здійснює моніторинг контрольованих операцій на основі аналізу звітів про КО, повідомлень про участь у МГК, документації з ТЦУ, а також фінансової та митної звітності. Особлива увага приділяється індикаторам ризиків, таким як збитковість операцій, значний обсяг операцій з пов'язаними особами з низькоподаткових юрисдикцій, операції з нематеріальними активами, використання непрямих контрактів, відсутність істотних основних засобів тощо.

У разі виявлення ризикових операцій ДПС надсилає платнику податків запит про надання додаткової інформації або документації з ТЦУ. Ігнорування запиту може призвести до позапланової перевірки та штрафних санкцій.

Функціональний аналіз є обов'язковим елементом документації з ТЦУ та полягає у визначенні функцій, ризиків та активів сторін контрольованої операції. Метою функціонального аналізу є встановлення економічної сутності операції, розподілу прибутку між сторонами та вибору найбільш доцільного методу ТЦУ.

Згідно з ПКУ, функціональний аналіз має охоплювати:

- опис функцій кожної сторони (виробництво, збут, маркетинг, НДДКР, логістика тощо);
- аналіз активів, що використовуються (матеріальні, нематеріальні, фінансові);

- оцінку економічних та комерційних ризиків, які сторони приймають на себе (виробничі, ринкові, фінансові, інвестиційні тощо).

Важливо, що аналіз має ґрунтуватися не лише на умовах договору, а й на фактичній поведінці сторін, реальних обставинах здійснення операції. Помилки у функціональному аналізі можуть призвести до неправильного вибору методу ТЦУ, сторони для аналізу та, як наслідок, донарахувань податку на прибуток.

Таблиця 3.3.

Основні етапи функціонального аналізу

Етап	Зміст
1. Визначення мети та об'єкта аналізу	Вибір операції, процесу або компанії для аналізу
2. Збір інформації	Договори, фінансова звітність, організаційні схеми
3. Ідентифікація сторін	Визначення всіх учасників операції
4. Аналіз функцій	Дослідження завдань, що виконуються кожною стороною
5. Оцінка ризиків та активів	Аналіз ризиків і активів, що використовуються
6. Аналіз взаємодій	Вивчення залежностей між функціями
7. Модель розподілу прибутку	Розробка моделі розподілу доходу
8. Висновки та рекомендації	Формулювання висновків щодо оптимізації
9. Реалізація змін	Впровадження змін у бізнес-процеси
10. Моніторинг ефективності	Оцінка результатів і коригування

Джерело: розроблено автором на основі [31, 28]

Функціональний аналіз є основою для вибору методу ТЦУ, визначення сторони для аналізу та побудови доказової бази під час перевірок. Його результати мають бути чітко відображені у документації з ТЦУ та підтвержені відповідними документами.

Порівняльний аналіз полягає у зіставленні умов контрольованої операції з умовами аналогічних операцій між незалежними сторонами (внутрішніх або зовнішніх). Основними факторами порівняльності є характеристики товарів/послуг, умови договорів, ринки, функції, ризики, активи, економічні умови діяльності та бізнес-стратегії сторін.

В Україні застосовуються п'ять основних методів ТЦУ, ієрархія яких визначена ПКУ. Пріоритет надається методу СUP, особливо для сировинних товарів. Вибір методу має бути обґрунтований результатами функціонального та

порівняльного аналізу, а також наявністю достовірних даних про зіставні операції. Важливою є також побудова діапазону ринкових цін або рентабельності на основі аналізу ринку та використання офіційних і комерційних джерел інформації (Держзовнішінформ, Бюро Ван Дейк, AMADEUS, ORBIS тощо).

З 2020 року в Україні діє трирівнева система документації з ТЦУ, яка відповідає рекомендаціям ОЕСР та Плану BEPS:

- Локальний файл (Local File): містить детальний опис контрольованих операцій, функціональний аналіз, вибір методу ТЦУ, економічний аналіз (бенчмаркінг), копії договорів, фінансову звітність.

- Глобальна документація (Master File): огляд діяльності міжнародної групи компаній, організаційна структура, політика ТЦУ, інформація про нематеріальні активи, консолідована фінансова звітність.

- Звіт у розрізі країн (CbCR): дані про доходи, прибуток, податки, кількість працівників, капітал і активи у кожній юрисдикції.

Таблиця 3.4.

Вимоги до трирівневої документації ТЦУ (2025)

Документ	Для кого обов'язковий	Ключові елементи	Строки подання
Local File	Українські платники з КО (дохід >150 млн грн, операції >10 млн грн)	Опис компанії, операцій, функціональний аналіз, метод ТЦУ, бенчмаркінг, договори	На запит ДПС (30 днів)
Master File	МГК з доходом >50 млн євро	Структура групи, політика ТЦУ, нематеріальні активи, фінансова звітність	На запит ДПС (90 днів)
CbCR	МГК з доходом >750 млн євро	Доходи, прибуток, податки, працівники, активи по країнах	Не пізніше 12 місяців після фінансового року

Джерело: розроблено автором на основі [32]

Документація подається на запит ДПС у встановлені строки. За неподання або несвоєчасне подання передбачені значні штрафи (до 1000 ПМ за CbCR, 300 ПМ за Master File, 3% суми КО за Local File, але не більше 200 ПМ).

Українські підприємства стикаються з низкою типових проблем під час перевірок з ТЦУ, які можуть призвести до донарахувань податку, штрафів та судових спорів. Серед основних проблем:

- несвоєчасне або неповне подання звітності: пропуск строків подання звіту про КО, Master File, СbCR, або подання неповної/недостовірної інформації;
- неправильний вибір методу ТЦУ: вибір методу, який не відповідає характеру операції або не має достатнього обґрунтування;
- відсутність або неякісний функціональний аналіз: аналіз лише договірних умов без урахування фактичної поведінки сторін;
- відсутність підтвердження внутрішньогрупових послуг: немає документальних доказів отримання послуг, що призводить до зняття витрат;
- збиткова діяльність або рентабельність нижча за ринкову: системні збитки понад 2 роки, що викликає підозру у неринковості операцій;
- використання непрямих контрактів, операції з нематеріальними активами, відсутність істотних основних засобів;
- помилки у сегментуванні операцій: аналізується не окрема КО, а фінансовий результат підприємства в цілому;
- ігнорування внутрішніх зіставних операцій: використання лише зовнішніх даних, хоча внутрішня інформація може бути більш релевантною.

Таблиця 3.5.

Типові проблеми та наслідки

Проблема	Наслідки
Несвоєчасне подання звіту	Штрафи, додаткові перевірки
Збиткова діяльність	Підвищений ризик, увага ДПС
Неправильний метод для сировинних товарів	Визнання невідповідності принципу «витягнутої руки»
Відсутність підтвердження послуг	Зняття витрат, донарахування податку
Відсутність рентабельності окремих операцій	Ризик донарахування податкових зобов'язань

Джерело: розроблено автором на основі [32]

Серед найпоширеніших помилок у звітах з ТЦУ:

- невірне визначення контрольованих операцій (КО) — наприклад, через використання комісіонерів або агентів-нерезидентів;

- відсутність інформації про незастосування коригувань фінансового результату;
- вибір методу ТЦУ, який не має достатнього обґрунтування або не відповідає пріоритетності;
- відсутність або некоректне сегментування операцій;
- недостатнє використання внутрішньої інформації для порівняльного аналізу;
- відсутність або неякісний функціональний аналіз, що призводить до неправильного вибору методу або сторони для аналізу.

Судова практика у сфері ТЦУ в Україні поступово формується та стає дедалі більш структурованою. Верховний Суд та адміністративні суди розглядають як формальні спори (своєчасність подання звіту, повнота відображення КО, правомірність штрафів), так і спори по суті (відповідність умов КО принципу «витягнутої руки», вибір методу ТЦУ, розрахунок рентабельності, обґрунтування ділової мети).

Ключові тенденції судової практики:

- Ділова мета операцій: суди вимагають наявності обґрунтованої ділової мети, яка має бути задокументована до укладення угоди. Збиткові продажі не завжди свідчать про відсутність мети, але чим довший період збитків, тим сильніше мають бути обґрунтування.
- Вибір методу ТЦУ: податкові органи не мають права змінювати метод аналізу без належного обґрунтування. Якщо платник податків обрав метод на основі аргументованого функціонального та порівняльного аналізу, суди часто стають на його бік.
- Сировинні товари: очікується використання незалежних бенчмарків, поопераційного аналізу та коректної статистики.
- Фінансування vs поставки: одновекторні грошові потоки без очевидного економічного сенсу розглядаються як штучні витрати.

- Відповідність запитів ДПС вимогам законодавства: якщо запит складено з порушеннями, платник податків має право не відповідати, а проведення перевірки на такій підставі може бути оскаржене в суді.

Наукові дослідження та дисертації (зокрема, праці Ю.І. Гриненко) підкреслюють, що ефективність аудиту ТЦУ залежить від комплексного підходу до аналізу контрольованих операцій, якісного функціонального та порівняльного аналізу, належної підготовки документації та впровадження внутрішнього контролю на підприємствах.

ДПС має право надсилати платнику податків інформаційні запити щодо ТЦУ на підставі ст. 73 ПКУ. Запит має містити посилання на норми закону, підстави для надсилання, перелік запитуваної інформації та бути підписаним керівником органу. Відповідь на запит має бути надана протягом 15 робочих днів з дня отримання.

Алгоритм дій підприємства у разі отримання запиту:

1. Уважно прочитати запит, визначити його предмет.
2. Перевірити наявність обов'язкових реквізитів (підпис, печатка, посилання на закон).
3. Зафіксувати дату отримання листа.
4. Підготувати відповідь із додатками, що підтверджують інформацію.
5. Надіслати відповідь у встановлений строк (поштою, особисто або через електронний кабінет).

Ігнорування запиту або подання неповної відповіді може призвести до штрафу (одна мінімальна зарплата за кожен факт) та ініціювання позапланової перевірки.

Підприємствам рекомендується проводити регулярний внутрішній аудит ТЦУ, який включає:

- перевірку підготовленої документації щодо КО на відповідність ПКУ;
- ідентифікацію всіх контрольованих операцій;
- аналіз рентабельності та зіставних операцій;
- розробку рекомендацій щодо виправлення помилок;

- підготовку до подання звітності та супровід під час перевірок.

Залучення зовнішніх експертів та використання спеціалізованих програмних рішень значно підвищує якість підготовки та знижує ризики.

Впровадження Big Data TP стало одним із ключових кроків у модернізації податкового контролю за ТЦУ. Система дозволяє:

- аналізувати великі масиви даних з різних джерел (податкової, фінансової, митної звітності);

- використовувати понад 100 алгоритмів для ідентифікації ризиків;

- порівнювати ціни та рентабельність з галузевими стандартами;

- знижувати вплив людського фактору та підвищувати об'єктивність рішень.

Підсистема АОП забезпечує автоматизований обмін звітами СвСР між Україною та іноземними юрисдикціями, що дозволяє ДПС отримувати комплексну інформацію про діяльність МГК, аналізувати структуру операцій та приймати обґрунтовані рішення щодо контролю ТЦУ.

За даними аналітичних звітів, з 2022 по червень 2025 року компанії самостійно скоригували ціни в контрольованих операціях, що дозволило:

- збільшити надходження до бюджету на 2,1 млрд грн податку на прибуток;

- зменшити збитки на 7,7 млрд грн;

- підвищити оподатковуваний прибуток на 19,5 млрд грн.

Це свідчить про підвищення рівня добровільного комплаєнсу та ефективності податкового контролю.

Рекомендації для підприємств:

- Вчасно подавати звітність та документацію з ТЦУ.

- Проводити якісний функціональний та порівняльний аналіз, обґрунтовувати вибір методу ТЦУ.

- Підтверджувати внутрішньогрупові послуги документально.

- Використовувати сучасні цифрові рішення для автоматизації збору та аналізу даних.

- Регулярно проводити внутрішній аудит ТЦУ та залучати експертів для підготовки документації.

- Зберігати всю документацію не менше 7 років.

- Готуватися до діалогу з контролюючими органами, мати чітку стратегію захисту у разі перевірки або судового спору.

Українська практика аудиту операцій з трансфертного ціноутворення у 2024–2025 роках характеризується динамічним розвитком нормативно-правової бази, впровадженням сучасних аналітичних та цифрових інструментів, підвищенням вимог до якості документації та прозорості бізнес-процесів. ДПС України активно використовує Big Data TP, автоматичний обмін інформацією, ризикоорієнтовані підходи та міжнародний досвід для підвищення ефективності контролю.

Водночас підприємства стикаються з низкою типових проблем — від помилок у звітності до недостатнього функціонального аналізу та відсутності підтвердження послуг. Судова практика поступово формує прозорі правила гри, а науковці наголошують на важливості комплексного підходу до аудиту ТЦУ, впровадження внутрішнього контролю та використання сучасних технологій.

Для забезпечення відповідності вимогам законодавства та мінімізації ризиків підприємствам рекомендується своєчасно готувати якісну документацію, впроваджувати внутрішній аудит, використовувати цифрові рішення та бути готовими до конструктивного діалогу з контролюючими органами. Ефективний аудит ТЦУ — це не лише вимога закону, а й стратегічний інструмент захисту бізнесу та підвищення його фінансової стабільності.

3.3. Напрями вдосконалення аудиту трансфертного ціноутворення

Аудит трансфертного ціноутворення (ТЦУ) в умовах глобалізованої економіки виконує роль не лише інструменту фіскального контролю, а й важливого елемента економічної безпеки держави. Він подібний до лінзи, через яку держава

може побачити приховані переміщення прибутків транснаціональних компаній, виявити схеми розмивання податкової бази та знизити ризики втрати бюджету. З огляду на сучасні виклики, пов'язані з цифровізацією бізнесу, активним використанням агресивного податкового планування, а також обмеженнями у ресурсах контролюючих органів, удосконалення аудиту ТЦУ є невідкладним завданням.

Міжнародна практика пропонує багатий арсенал інструментів, які можуть бути адаптовані до українського контексту. Досвід провідних країн демонструє, що ефективний аудит ТЦУ ґрунтується на чотирьох взаємопов'язаних напрямках: нормативній узгодженості, інституційній спроможності, цифровій трансформації та подоланні структурних викликів. Ці напрями формують своєрідну чотириступеневу основу, яка дозволяє будувати ефективну систему податкового контролю в умовах постійних змін.

Першим і, безумовно, базовим кроком є гармонізація національного законодавства з міжнародними стандартами. Україна вже зробила важливі кроки в цьому напрямі — зокрема, імплементувала принцип «витягнутої руки» (англ. *arm's length principle*), актуалізувала підходи до визначення пов'язаних осіб, оновила перелік контрольованих юрисдикцій, а також запровадила нові, більш жорсткі штрафні санкції за порушення звітності. Водночас, залишається низка питань, які потребують глибшої адаптації — зокрема, уніфікація термінології відповідно до стандартів ОЕСР, особливо щодо методів аналізу (наприклад, TNMM), та узгодження національного регулювання з вимогами BEPS Action 13 (щодо документації Master File, Local File та Country-by-Country Reporting). Це дозволить забезпечити прозорість контрольованих операцій та зменшити можливості для маніпулювання трансфертними цінами.

Не менш важливим є інституційне зміцнення контролюючих органів, зокрема Державної податкової служби України. Ефективність будь-якого нормативного акта залежить від того, наскільки спроможна система його реалізувати. Як показує практика інших країн, фахова підготовка кадрів, спеціалізація підрозділів, розвиток

внутрішнього контролю якості аудиту ТЦУ та співпраця з міжнародними організаціями значно підвищують ефективність перевірок. У цьому контексті варто згадати міжнародні ініціативи, такі як Tax Inspectors Without Borders, що сприяють обміну досвідом та підвищенню кваліфікації аудиторів. Формування висококваліфікованого ядра спеціалістів у галузі ТЦУ створить передумови для якісного аналізу складних операцій, зокрема з елементами цифрової економіки чи унікальних нематеріальних активів.

У добу стрімкого технологічного поступу неможливо оминати цифровізацію процесів аудиту. Переважна більшість країн-членів ОЕСР уже сьогодні використовують автоматизовані аналітичні системи для виявлення аномалій у звітності платників податків, аналізу великих масивів даних та оцінки ризиків. Україна, приєднуючись до міжнародних податкових ініціатив (CbC MCAA, CRS MCAA, NCTS), розпочала процес інтеграції з глобальними системами обміну інформацією. Подальший розвиток цифрових інструментів — таких як модулі ризик-орієнтованого аналізу, платформи на основі штучного інтелекту, системи побудови профілю платника податків — здатен кардинально змінити підхід до контролю. Це не лише знижує адміністративне навантаження на платників, а й підвищує точність перевірок та зменшує частку суб'єктивного втручання.

Втім, навіть за умов формального дотримання законодавства та впровадження технологій, аудит ТЦУ залишатиметься вразливим до низки системних викликів, характерних для країн з економікою, що розвивається. Серед них варто відзначити дефіцит достовірних зіставних даних для бенчмаркінгу, особливо в секторах цифрових послуг, фармацевтики, високотехнологічних виробництв; складність застосування традиційних методів трансфертного ціноутворення до новітніх моделей бізнесу (наприклад, платформена економіка, хмарні сервіси); відсутність єдиної системи оновлення моделей ціноутворення відповідно до ринкових змін. Такі фактори ускладнюють проведення об'єктивного функціонального аналізу та підвищують ризики судових спорів.

Подолання зазначених викликів можливе за умови системного підходу. Насамперед ідеться про створення національних баз порівняльної інформації, адаптацію спрощених процедур для малих операцій (safe harbours), локалізацію методичних рекомендацій ОЕСР і ООН, а також розвиток партнерств із науковими установами й аналітичними центрами. Оновлення методологій аудиту має відбуватись у тісному зв'язку з практикою: реальні кейси, типові помилки, судова практика — все це має лягати в основу навчальних програм для аудиторів і методичних рекомендацій.

Таким чином, вдосконалення аудиту трансфертного ціноутворення в Україні — це не просто технічне доопрацювання існуючої системи, а стратегічний процес модернізації податкового нагляду загалом. Гармонізація законодавства, інституційна спроможність, цифрова трансформація та подолання системних бар'єрів — це чотири стовпи, на яких може бути побудована ефективна, сучасна та справедлива система контролю за трансфертним ціноутворенням. Така система не лише дозволить зменшити втрати державного бюджету від схем мінімізації оподаткування, а й сприятиме підвищенню довіри бізнесу до податкових органів, поліпшенню інвестиційного клімату та глибшій інтеграції України у глобальну податкову спільноту.

ВИСНОВКИ

У процесі написання дипломної роботи було розкрито теоретичні, нормативні та прикладні аспекти трансфертного ціноутворення, з урахуванням сучасних тенденцій міжнародного податкового регулювання, особливостей українського законодавства та практик його застосування в умовах економічної трансформації. Дослідження було спрямоване на аналіз впливу трансфертного ціноутворення на обліково-аудиторську діяльність підприємств і формування обґрунтованих пропозицій щодо вдосконалення цієї сфери. На основі виконаних завдань сформульовано наступні висновки:

1. Розкрито економічну сутність трансфертного ціноутворення як ключового елементу міжнародного оподаткування, що регулює ціни у контрольованих операціях між пов'язаними особами. Установлено, що ТЦУ відіграє важливу роль у запобіганні розмиванню податкової бази та виведенню прибутків з-під оподаткування, а також забезпечує податкову справедливість у транснаціональному бізнес-середовищі.

2. Проаналізовано нормативно-правове регулювання трансфертного ціноутворення в Україні та країнах Європейського Союзу. Визначено, що законодавство України в останні роки активно гармонізується з рекомендаціями ОЕСР і стандартами BEPS, зокрема через впровадження принципу «втягнутої руки», Country-by-Country Reporting, оновлення критеріїв пов'язаності осіб і посилення відповідальності за порушення. У порівнянні з країнами ЄС, Україна перебуває на етапі активної імплементації, хоча ще існує низка термінологічних та процедурних розбіжностей.

3. Досліджено теоретичні підходи до організації обліку та аудиту трансфертних операцій. Облік ТЦУ передбачає ретельне документування господарських операцій між пов'язаними особами, з урахуванням методів визначення ринкових цін. Аудит ТЦУ, у свою чергу, базується на оцінці ризиків,

перевірці дотримання принципу ALP, застосуванні аналітичних інструментів і аналізі функціонального профілю підприємства.

4. На прикладі ТОВ «КЕРНЕЛ–ТРЕЙД» проаналізовано практику функціонування трансфертного ціноутворення в Україні. Встановлено, що компанія належить до категорії великих платників податків, здійснює значний обсяг контрольованих операцій і приділяє належну увагу відповідності своїх трансакцій ринковим умовам. Досвід підприємства демонструє переваги впровадження внутрішньої політики ТЦУ, якісного функціонального аналізу та підготовки документації у відповідності до вимог чинного законодавства.

5. Виявлено особливості організації обліку операцій, що підпадають під контроль ТЦУ. Зокрема, йдеться про необхідність ведення окремого аналітичного обліку за кожною контрольованою операцією, забезпечення прозорості звітних даних та їх зіставлення з бенчмарковими індикаторами. Особливої уваги вимагає документування нематеріальних активів, операцій з сировиною, послугами та фінансуванням.

6. Проведено аналітичну оцінку впливу трансфертного ціноутворення на фінансові результати підприємства. Підтверджено, що дотримання принципу «витагнутої руки» дозволяє зменшити податкові ризики, уникнути штрафних санкцій і зберегти стабільність фінансових показників. У той же час, неефективне адміністрування ТЦУ може призвести до донарахувань податку на прибуток, репутаційних втрат і зниження прибутковості.

7. Узагальнено міжнародний досвід аудиту ТЦУ, зокрема практики США, Німеччини, Франції, Нідерландів, Індії, ПАР та Бразилії. Встановлено, що ключовими характеристиками успішного контролю є ризик-орієнтований підхід, впровадження автоматизованих систем аналізу, активне використання індикаторів ризику, сувора штрафна політика та наявність програм попередніх цінових угод (АРА). Застосування штучного інтелекту, аналітичних платформ і цифрового аудиту набуває дедалі більшого поширення.

8. Обґрунтовано методичні підходи до аудиту трансфертного ціноутворення у вітчизняних умовах. Запропоновано впровадження автоматизованого ризик-аналізу, адаптацію спрощених процедур для малих операцій, розвиток внутрішнього аудиту, удосконалення методичних рекомендацій для інспекторів ДПС, а також використання даних міжнародного обміну інформацією. Визначено доцільність локалізації міжнародних керівництв (ОЕСР, ООН) із урахуванням специфіки українського ринку.

9. Сформульовано основні напрями вдосконалення обліку та аудиту трансфертного ціноутворення з урахуванням євроінтеграційного курсу України. Зокрема, йдеться про подальшу гармонізацію нормативно-правової бази, розвиток інституційної спроможності податкових органів, цифровізацію процесів аудиту, інтеграцію з міжнародними платформами обміну інформацією та створення національних баз порівняльних даних. Такий комплексний підхід дозволить знизити податкові ризики, підвищити рівень прозорості та сприятиме фінансовій стабільності держави.

Узагальнюючи викладене, можна зробити висновок, що трансфертне ціноутворення є критично важливою складовою сучасної податкової політики в умовах глобалізації. Для України, яка перебуває у процесі євроінтеграції, ефективне адміністрування ТЦУ відкриває можливості для зміцнення фіскальної безпеки, зменшення витоків прибутків у низькоподатковій юрисдикції та підвищення довіри міжнародних партнерів. Запропоновані в роботі підходи можуть стати основою для практичного впровадження системного, прозорого та сучасного механізму контролю трансфертного ціноутворення в Україні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Barker J., Asare K., Brickman S. Transfer Pricing as a Vehicle in Corporate Tax Avoidance. *Journal of Applied Business Research*. 2006. Vol. 33, No. 1. P. 9–16. DOI: <https://doi.org/10.19030/jabr.v33i1.9863> (дата звернення 01.09.2025).
2. OECD. Declaration and Decisions on International Investment and Multinational Enterprises. URL: <http://www.oecd.org/daf/inv/investment-policy/oecddeclarationanddecisions.htm>.
3. OECD. Declaration on International Investment and Multinational Enterprises. URL: <http://www.oecd.org/daf/inv/investment-policy/>
4. OECD. Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations. Paris: OECD Publishing, 2010. 243 p.
5. Practical manual on transfer pricing for developing countries United Nations. New York : United Nations Secretariat, 2021.
6. Transfer pricing: Impact on trade and profit taxation.. Satapathy C. *Economic and Political*. 2001. P. 1689–1692.
7. Transfer pricing: introduction: what is transfer pricing?: an explanation. URL: <http://www.hmrc.gov.uk/manuals/intmanual/INTM410520> (дата звернення 01.09.2025)
8. Алексеева А., Ігнатенко Т. Трансфертне ціноутворення як механізм податкового контролю. *Вісник КНТЕУ*. 2014. № 3. С. 85–95. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vknteu_2014_3_8 (дата звернення 01.09.2025).
9. Андрусь О.І. Трансфертне ціноутворення в Україні: проблеми і перспективи розвитку. *Сучасні проблеми економіки і підприємництва*. 2018. Вип. 22. С. 6–13. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/45284> (дата звернення 01.09.2025).
10. Благодущко А. В. Природа та сутність трансфертного ціноутворення. *Український економічний часопис*. 2024. DOI: 10.32782/2786-8273/2024-5-2 (дата звернення 01.09.2025).

11. Десятнюк О. М., Черевко О. І. Практичне застосування методики розрахунку діапазону цін/рентабельності за принципом «витягнутої руки» для цілей трансфертного ціноутворення. Європейський журнал економіки та наук про управління. 2015. № 4. С. 30–34. DOI: <https://doi.org/10.20534/EJEMS-15-4-30-33> (дата звернення 01.09.2025).
12. Дзюба П.В. Трансфертне ціноутворення у фінансовій системі ТНК : дис... канд. екон. наук: 08.05.01. Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ, 2005. 223 с.
13. Жердецька Л.В. Механізм трансфертного ціноутворення в банку: дис.... канд. екон. наук: 08.00.08 / Держ. вищ. навч. закл. «Одес. держ. екон. ун-т». Одеса, 2009. 233 с.
14. Жукова О.В. Трансфертне ціноутворення: український варіант. Київ : Юстініан, 2014. URL: <https://www.victorija.ua/novyny/transfertne-tsinoutvorennya-oesr-kerivnytstvo-osnovni-ponyattya.html> (дата звернення 01.09.2025)
15. Загальні відомості про трансфертне ціноутворення. Державна податкова служба України. URL: <https://tax.gov.ua/diyalnist-/transfertne-tsinoutvorennya-ta-mijnarodne-opodatкування/transfertne-tsinoutvorennya/zagalni-vidomosti/> (дата звернення 01.09.2025).
16. Звіти ДПСУ щодо податкового контролю трансфертного ціноутворення. URL: <https://tax.gov.ua/diyalnist-/transfertne-tsinoutvorennya-ta-mijnarodne-opodatкування/transfertne-tsinoutvorennya/prezentatsiyi-materiali> (дата звернення 01.09.2025).
17. Карнаух Т.М. Трансфертне ціноутворення: сутність та перспективи запровадження в Україні. Наукові записки НаУ КМА. Юридичні науки. 2015. Т. 168. С. 120–124.
18. Кодекс поведінки транснаціональних корпорацій. ООН, Економічна і соціальна рада / Комісія ООН з ТНК ; ООН. Нью-Йорк : Генеральний секретаріат, 1988. С. 1–6.

19. Краєвський В.М., Муравський О.Ю. Звітність із трансфертного ціноутворення: виникнення та розвиток. Інвестиції: практика та досвід. 2023. № 12. С. 46–51
20. Краєвський В.М., Муравський О.Ю. Інформаційна підтримка систем обліково-аналітичного та контрольного забезпечення управління операціями трансфертного ціноутворення. Цифрова економіка та економічна безпека. 2023. № 7 (07). С. 32–40.
21. Краєвський В.М., Муравський О.Ю. Обліково-податкова природа трансфертного ціноутворення. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: «Економічні науки». 2023. № 5. DOI: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2023-5-89068> (дата звернення 01.09.2025).
22. Краєвський В.М., Муравський О.Ю. Ризикоорієнтований підхід в системі податкового контролю за трансфертним ціноутворенням. Український економічний часопис. 2023. № 1. С. 23–28.
23. Кузнецова А., Маслов В., Кузнецов О. Регулювання трансфертного ціноутворення в Україні. Вісник економіки. 2025. № 2. С. 116-129 DOI: [10.35774/visnyk2025.02.116](https://doi.org/10.35774/visnyk2025.02.116) (дата звернення 01.09.2025).
24. Макаренко М. І., Савченко Т. Г. Трансфертне ціноутворення: концептуальні засади та значення для банківських установ. Актуальні проблеми економіки. 2006. № 4. С. 44–51. URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/download/123456789/52508> (дата звернення 01.09.2025).
25. Макаренко М.І., Савченко Т.Г. Система трансфертного ціноутворення в комерційних банках : монографія. Суми : ДВНЗ «УАБС НБУ», 2008. 238 с.
26. Мельник А.О. Управління трансфертним ціноутворенням на підприємстві : автореф. дис.... канд. екон. наук: 08.00.04. Харківський національний економічний ун-т. Харків, 2007.
27. Мискін Ю., Скорик М., Параниця Н. Трансфертне ціноутворення в контексті реалізації стратегії сталого розвитку. Український економічний часопис.

2024. № 4. С. 25–29. : URL <https://journals.dpu.kyiv.ua/index.php/economy/article/view/336>

28. Мішин М.О. Інститут трансфертного ціноутворення як інструмент забезпечення конституційних прав та обов'язків громадян в Україні. Конституційні засади розвитку інноваційного суспільства : зб. наук. пр. за матеріалами інтернет-конференції. 25 червня 2021 р. Харків : НДІ ПЗІР НАПрН України, 2021. С. 114–115.

29. Немировська О.В. Транснаціональні компанії та регулювання трансферного ціноутворення в Україні. Інноваційна економіка: науково-виробничий журнал. 2014. № 4(53). С. 265–272.

30. Онищенко О. В., Хоменко Л. М., Авраменко О. І. Еволюція трансфертного ціноутворення в Україні: податковий аспект. Глобальні та національні проблеми економіки. 2018. Вип. 21. С. 615–620. URL: <http://global-national.in.ua/archive/21-2018/117.pdf> (дата звернення 01.09.2025).

31. Пасічний М. Трансфертне ціноутворення у системі пріоритетів податкової політики. Економіка та суспільство. 2024. № 65. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-65-126> (дата звернення 01.09.2025).

32. Податковий кодекс України від 05.03.2023 р. № 2755-VI (із змінами і доповненнями). Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення 01.09.2025).

33. Савченко Т.Г. Трансфертне ціноутворення у комерційних банках : автореф. дис. канд. ек. наук: 08.00.08. Українська академія банківської справи національного банку України. Київ, 2007. 21 с.

34. Степаненко О., Травінська С., Михальська О. Трансфертне ціноутворення в транснаціональних корпораціях: ризики для податкової системи України та шляхи їх мінімізації. Економіка та суспільство. 2024. № 59. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-90> (дата звернення 01.09.2025).

35. Ткачик Ф.П. Трансфертне ціноутворення як об'єкт моніторингу податкових консультантів. Науковий вісник Херсонського державного університету. Економічні науки. 2015. № 15. С. 148–151.

36. Трансфертне ціноутворення: сучасний стан та проблеми правозастосування : монографія / за ред. А.М. Котенка. Національна академія правових наук України. Харків : Право, 2021. 162 с.

37. Черевко О. І. Міжнародний досвід трансфертного ціноутворення: від зародження до теперішнього часу. Наукові листи Академічного товариства Михайла Балудянського. 2016. Т. 4, № 1. С. 63–65.

38. Черевко О.І. Трансфертне ціноутворення: теоретичні аспекти та практичне застосування. Економіка і регіон. 2014. № 2. С. 91–95.

39. Чукурна О. П. Трансформація концепції ціноутворення в умовах економічної глобалізації. Економічний вісник НТУУ «КПІ». 2015. № 12. С. 395–401. DOI: <https://doi.org/10.20535/2307-5651.12.2015.45719> (дата звернення 01.09.2025).

40. Сайт компанії ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» URL: <https://www.kernel.ua/ua/> (дата звернення 01.09.2025).

ДОДАТКИ

Підприємство **ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "КЕРНЕЛ - ТРЕЙД"** Дата (рік, місяць, число) 2022 12 31
 Територія м. Київ за ЄДРПОУ 31454383
 Організаційно-правова форма господарювання Товариство з обмеженою відповідальністю за КАТОТТГ UA8000000001078669
 Вид економічної діяльності Оптова торгівля зерном, необробленим тютюном, насінням і кормами для тварин за КОПФГ 240
 за КВЕД 46.21

КОДИ		
2022	12	31
31454383		
UA8000000001078669		
240		
46.21		

Середня кількість працівників 725
 Адреса, телефон провулок Шевченка Тараса, буд. 3, м. КИЇВ, ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ РАЙОН, 01001, (044)461-88-03
 Одиниця виміру: тис. грн.

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):
 за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
 за міжнародними стандартами фінансової звітності

V

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
 на 31 грудня 2022 р.

		Форма №1	Код за ДКУД	1801001
А К Т И В		Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I		2	3	4
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи	1000	106 437	213 844	
первісна вартість	1001	232 472	369 028	
накопичена амортизація	1002	126 035	155 184	
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-	
Основні засоби	1010	2 026 469	2 225 699	
первісна вартість	1011	2 586 123	2 963 898	
знос	1012	559 654	738 199	
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-	
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-	
знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-	
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-	
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-	
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-	
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-	
інші фінансові інвестиції	1035	2 765 683	2 911 474	
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	11 360	13 438	
Відстрочені податкові активи	1045	370 324	587	
Гудвіл	1050	-	-	
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-	
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-	
Інші необоротні активи	1090	-	-	
Усього за розділом I	1095	5 280 273	5 365 042	
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	22 273 369	12 444 402	
виробничі запаси	1101	8 116 688	5 879 152	
незавершене виробництво	1102	-	-	
готова продукція	1103	5 702 421	2 463 302	
товари	1104	8 454 260	4 101 948	
Поточні біологічні активи	1110	-	-	
Депозити перестрахування	1115	-	-	
Векселі одержані	1120	-	-	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	3 126 946	22 521 044	
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	4 003 700	4 049 751	
з бюджетом	1135	4 804 541	4 810 112	
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-	
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-	
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	107 538	94 137	
Поточні фінансові інвестиції	1160	828 487	533 236	
Гроші та їх еквіваленти	1165	2 366 894	2 627 789	
готівка	1166	12	3	
рахунки в банках	1167	2 366 882	2 627 786	
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-	
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-	
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-	
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-	

резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	-	-
Усього за розділом II	1195	37 511 475	47 080 471
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	42 791 748	52 445 513

Пасив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	9 358 912	9 358 912
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	20 236	20 236
емісійний дохід	1411	-	-
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	935 203	6 068 225
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	10 314 351	15 447 373
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	2 814	24 380
Довгострокові забезпечення	1520	1 978 858	188 489
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	1 981 672	212 869
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	15 060 095	18 211 119
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	14 731	51 034
товари, роботи, послуги	1615	3 539 677	3 268 475
розрахунками з бюджетом	1620	123	582 695
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	2	43
розрахунками з оплати праці	1630	2 052	5 398
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	7 836 177	7 370 754
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	37 463	52 933
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	4 005 405	7 242 820
Усього за розділом III	1695	30 495 725	36 785 271
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	42 791 748	52 445 513

ГЕНЕРАЛЬНИЙ ДИРЕКТОР ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД»

МИКОЛА МІРОШНИЧЕНКО

ГОЛОВНИЙ БУХГАЛТЕР ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД»

ТЕТЯНА ДОЛГОШЕЯ

ПІДПРИЄМСТВО ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД»
Територія Шевченківський район м. Києва

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ		
2023	12	31
31454383		
UA8000000001078669		
240		
46.21		

Організаційно-правова форма господарювання Товариство з обмеженою відповідальністю
Вид економічної діяльності Оптова торгівля зерном, необробленим тютюном, насінням і кормами для тварин

За КАТОТТГ

за КОПФГ
за КВЕД

Середня кількість працівників 747

Адреса, телефон провулок Шевченка Тараса, буд. 3, м. КИЇВ, ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ РАЙОН, 01001

4618803

Одиниця виміру: тис. грн.

Складено (зробити позначку "V" у відповідній клітинці):

за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку

за міжнародними стандартами фінансової звітності

V

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

на 31 грудня 2023 р.

Форма №1

Код за ДКУД 1801001

АКТИВ	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	213 844	175 542
первісна вартість	1001	369 028	405 138
накопичена амортизація	1002	155 184	229 596
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	2 225 699	2 134 588
первісна вартість	1011	2 963 898	2 813 925
знос	1012	738 199	679 337
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	2 911 474	3 547 048
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	13 438	20 399
Відстрочені податкові активи	1045	587	206 329
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	5 365 042	6 083 906
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	12 444 402	7 383 543
виробничі запаси	1101	5 879 152	3 593 952
незавершене виробництво	1102	-	-
готова продукція	1103	2 463 302	1 647 487
товари	1104	4 101 948	2 142 104
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестраховування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	22 521 044	24 796 034
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	4 049 751	2 480 491
з бюджетом	1135	4 810 112	2 776 107
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	94 137	67 847
Поточні фінансові інвестиції	1160	533 236	737 999
І роші та їх еквіваленти	1165	2 627 789	6 707 799
готівка	1166	3	5
рахунки в банках	1167	2 627 786	6 707 794
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-

резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	-	-
Усього за розділом II	1195	47 080 471	44 949 820
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	52 445 513	51 033 726

Пасив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	9 358 912	17 077 992
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	20 236	20 236
емісійний дохід	1411	-	-
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	6 068 225	10 416 094
Неоплачений капітал	1425	-	-
Вилучений капітал	1430	-	-
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	15 447 373	27 514 322
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	24 380	4 909
Довгострокові забезпечення	1520	188 489	-
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	212 869	4 909
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	18 211 119	1 230 000
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	51 034	16 614
товари, роботи, послуги	1615	3 268 475	1 467 097
розрахунками з бюджетом	1620	582 695	82 543
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	43	9
розрахунками з оплати праці	1630	5 398	10 026
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	7 370 754	4 214 747
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	52 933	288 605
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	7 242 820	16 204 854
Усього за розділом III	1695	36 785 271	23 514 495
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	52 445 513	51 033 726

ГЕНЕРАЛЬНИЙ ДИРЕКТОР ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД»

МИКОЛА МІРОШНИЧЕНКО

ГОЛОВНИЙ БУХГАЛТЕР ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД»

ТЕТЯНА ДОЛГОШЕЯ

Підприємство ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "КЕРНЕЛ - ТРЕЙД" Дата (рік, місяць, число) 2025 01 01
Територія Шевченківський район м. Києва за ЄДРПОУ 31454383
Організаційно-правова форма господарювання Товариство з обмеженою відповідальністю за КАТОТТГ 1 UA8000000001078669
Вид економічної діяльності Виробництво олії та тваринних жирів за КОПФГ 240
Середня кількість працівників 2 895 за КВЕД 10.41
Адреса, телефон провулок Шевченка Тараса, буд. 3, м. КИЇВ, ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ РАЙОН, 01001 4618803
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

КОДИ		
2025	01	01
31454383		
UA8000000001078669		
240		
10.41		

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

V

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на **31 грудня 2024** р.

Форма №1 Код за ДКУД **1801001**

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	175 542	179 924
первісна вартість	1001	405 138	491 731
накопичена амортизація	1002	229 596	311 807
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	2 134 588	2 090 330
первісна вартість	1011	2 813 925	2 942 519
знос	1012	679 337	852 189
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	3 547 048	3 140 625
Заборгованість за внесками до статутного капіталу інших підприємств	1036	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	20 399	5 571
Відстрочені податкові активи	1045	206 329	349 409
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	6 083 906	5 765 859
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	7 383 543	9 145 122
виробничі запаси	1101	3 593 952	2 251 025
незавершене виробництво	1102	-	-
готова продукція	1103	1 647 487	4 009 488
товари	1104	2 142 104	2 884 609
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	24 796 034	26 666 655
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	2 480 491	3 610 918
з бюджетом	1135	2 776 107	2 931 810
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	67 847	127 581
Поточні фінансові інвестиції	1160	737 999	7 457 696
Гроші та їх еквіваленти	1165	6 707 799	4 202 485
готівка	1166	5	1
рахунки в банках	1167	6 707 794	4 202 484
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-

резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	-	-
Усього за розділом II	1195	44 949 820	54 142 267
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	51 033 726	59 908 126

Пасив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	17 077 992	17 177 492
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	-	-
емісійний дохід	1411	-	-
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	20 236	20 236
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	10 416 094	7 177 149
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	27 514 322	24 374 877
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	4 909	8 533
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	4 909	8 533
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	1 230 000	6 943 393
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	16 614	6 420
товари, роботи, послуги	1615	1 467 097	2 271 982
розрахунками з бюджетом	1620	82 543	154
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	9	31
розрахунками з оплати праці	1630	10 026	6 227
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	4 214 747	877 193
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	2 508 578
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	288 605	580 626
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	16 204 854	22 330 112
Усього за розділом III	1695	23 514 495	35 524 716
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	51 033 726	59 908 126

Керівник

Мірошниченко Микола Володимирович

Головний бухгалтер

Долгоша Тетяна Володимирівна

¹ Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад.

² Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

КОДИ		
2022	12	31
31454383		

(найменування)

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

за 2022 рік

Форма № 2 Код за ДКУД **1801003**

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	67 925 986	85 791 541
<i>Чисті зароблені страхові премії</i>	<i>2010</i>	-	-
<i>премії підписані, валова сума</i>	<i>2011</i>	-	-
<i>премії, передані у перестраховання</i>	<i>2012</i>	-	-
<i>зміна резерву незароблених премій, валова сума</i>	<i>2013</i>	-	-
<i>зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій</i>	<i>2014</i>	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(51 610 825)	(81 969 080)
<i>Чисті понесені збитки за страховими виплатами</i>	<i>2070</i>	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	16 315 161	3 822 461
збиток	2095	(-)	(-)
<i>Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань</i>	<i>2105</i>	-	-
<i>Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів</i>	<i>2110</i>	-	-
<i>зміна інших страхових резервів, валова сума</i>	<i>2111</i>	-	-
<i>зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах</i>	<i>2112</i>	-	-
Інші операційні доходи	2120	2 399 576	691 741
<i>у тому числі:</i>	<i>2121</i>	-	-
<i>дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	<i>2122</i>	-	-
<i>дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування</i>	<i>2123</i>	-	-
Адміністративні витрати	2130	(1 019 676)	(1 515 993)
Витрати на збут	2150	(4 161 293)	(3 094 727)
Інші операційні витрати	2180	(1 232 757)	(1 083 595)
<i>у тому числі:</i>	<i>2181</i>	-	-
<i>витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	<i>2182</i>	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	12 301 011	-
збиток	2195	(-)	(1 180 113)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	619 960	296 421
Інші доходи	2240	1 589 452	5 498 552
<i>у тому числі:</i>	<i>2241</i>	-	-
<i>дохід від благодійної допомоги</i>			
Фінансові витрати	2250	(2 116 216)	(1 315 770)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(5 854 408)	(5 406 683)
<i>Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті</i>	<i>2275</i>	-	-

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	6 539 799	-
збиток	2295	(-)	(2 107 593)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(1 401 455)	388 297
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	5 138 344	-
збиток	2355	(-)	(1 719 296)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	5 138 344	(1 719 296)

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	38 286 648	58 739 040
Витрати на оплату праці	2505	713 064	1 101 271
Відрахування на соціальні заходи	2510	101 205	102 549
Амортизація	2515	211 407	188 489
Інші операційні витрати	2520	7 178 599	6 938 934
Разом	2550	46 490 923	67 070 283

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

ГЕНЕРАЛЬНИЙ ДИРЕКТОР ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД»

МИКОЛА МІРОШНИЧЕНКО

ГОЛОВНИЙ БУХГАЛТЕР ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД»

ТЕТЯНА ДОЛГОШЕЯ

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2023 рік

Форма №2

Код за ДКУД 1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	62 056 891	67 925 986
<i>Чисті зароблені страхові премії</i>	<i>2010</i>	-	-
<i>премії підписані, валова сума</i>	<i>2011</i>	-	-
<i>премії, передані в перестраховання</i>	<i>2012</i>	-	-
<i>зміна резерву незароблених премій, валова сума</i>	<i>2013</i>	-	-
<i>зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій</i>	<i>2014</i>	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(48 320 726)	(51 610 825)
<i>Чисті понесені збитки за страховими виплатами</i>	<i>2070</i>	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	13 736 165	16 315 161
збиток	2095	(-)	(-)
<i>Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань</i>	<i>2105</i>		
<i>Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів</i>	<i>2110</i>	-	-
<i>зміна інших страхових резервів, валова сума</i>	<i>2111</i>	-	-
<i>зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах</i>	<i>2112</i>	-	-
Інші операційні доходи	2120	1 624 043	2 399 576
<i>у тому числі:</i>	<i>2121</i>		
<i>дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	<i>2122</i>	-	-
<i>дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування</i>	<i>2123</i>	-	-
Адміністративні витрати	2130	(1 615 233)	(1 019 676)
Витрати на збут	2150	(3 991 631)	(4 161 293)
Інші операційні витрати	2180	(1 278 613)	(1 232 757)
<i>у тому числі:</i>	<i>2181</i>		
<i>витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	<i>2182</i>	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	8 474 731	12 301 011
збиток	2195	(-)	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	
Інші фінансові доходи	2220	863 057	619 960
Інші доходи	2240	13 047 678	1 589 452
<i>у тому числі:</i>	<i>2241</i>		
<i>дохід від благодійної допомоги</i>			
Фінансові витрати	2250	(2 831 222)	(2 116 216)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(14 315 744)	(5 854 408)
<i>Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті</i>	<i>2275</i>	-	-

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	5 238 500	6 539 799
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(865 465)	(1 401 455)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	4 373 035	5 138 344
збиток	2355		

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	4 373 035	5 138 344

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	33 714 187	38 286 648
Витрати на оплату праці	2505	1 258 417	713 064
Відрахування на соціальні заходи	2510	112 707	101 205
Амортизація	2515	263 477	211 407
Інші операційні витрати	2520	9 838 506	7 178 599
Разом	2550	45 187 294	46 490 923

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

ГЕНЕРАЛЬНИЙ ДИРЕКТОР ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД»

МИКОЛА МІРОШНИЧЕНКО

ГОЛОВНИЙ БУХГАЛТЕР ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД»

ТЕТЯНА ДОЛГОШЕЯ

Дата (рік, місяць, число)

Підприємство

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "КЕРНЕЛ за ЄДРПОУ - ТРЕЙД"

КОДИ

2025 01 01

31454383

(найменування)

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

за

Рік 2024

р.

Форма № 2 Код за ДКУД

1801003

І. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	90 926 416	62 056 891
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
<i>премії підписані, валова сума</i>	2011	-	-
<i>премії, передані у перестраховування</i>	2012	-	-
<i>зміна резерву незароблених премій, валова сума</i>	2013	-	-
<i>зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій</i>	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(76 231 246)	(48 320 726)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	14 695 170	13 736 165
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
<i>зміна інших страхових резервів, валова сума</i>	2111	-	-
<i>зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах</i>	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	403 850	1 624 043
у тому числі:	2121	-	-
<i>дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2122	-	-
<i>дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування</i>	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(2 474 511)	(1 615 233)
Витрати на збут	2150	(4 323 787)	(3 991 631)
Інші операційні витрати	2180	(1 048 924)	(1 278 613)
у тому числі:	2181	-	-
<i>витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	7 251 798	8 474 731
збиток	2195	(-)	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	1 366 768	863 057
Інші доходи	2240	19 167 945	13 047 678
у тому числі:	2241	-	-
<i>дохід від благодійної допомоги</i>			
Фінансові витрати	2250	(1 583 269)	(2 831 222)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(19 689 338)	(14 315 744)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	6 513 904	5 238 500
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(1 098 635)	(865 465)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	5 415 269	4 373 035
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	5 415 269	4 373 035

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	48 104 185	33 714 187
Витрати на оплату праці	2505	1 955 259	1 258 417
Відрахування на соціальні заходи	2510	132 231	112 707
Амортизація	2515	261 312	263 477
Інші операційні витрати	2520	11 172 100	9 838 506
Разом	2550	61 625 087	45 187 294

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник

Мірошниченко Микола Володимирович

Головний бухгалтер

Долгошея Тетяна Володимирівна
